

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Bakalářská práce

2009

Jiří Blažek

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta
Ústav politologie

Bakalářská práce

Jiří Blažek

Leo Strauss a americký neokonzervatismus

Leo Strauss and the American Neoconservatism

Praha 2009

vedoucí práce: Doc. PhDr. Ing. Milan Znoj, CSc.

Poděkování vedoucímu práce

Chci poděkovat vedoucímu práce, kterým byl pan Doc. PhDr. Ing. Milan Znoj, CSc., za jeho velmi cenné a odborné rady, připomínky, za pomoc při sběru studijního materiálu a za velmi kvalitní vedení mé práce. Také mu děkuji za podněty a za upozornění na významné studijní texty, bez kterých bych nemohl téma popsat. Rovněž mu děkuji za trpělivost při vedení mé práce.

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

Dávám rovněž souhlas s uveřejněním této práce ke studijním účelům v souladu s autorským právem.

V Praze dne 29.7. 2009

Jiří Bláček
.....

Bibliografický záznam

Blažek, Jiří.: Leo Strauss a americký neokonzervatismus, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2009, Vedoucí bakalářské práce: Doc. PhDr. Ing. Milan Znoj, CSc.

Anotace

Bakalářská práce „Leo Strauss a americký neokonzervatismus“ se zaměřuje na deskripci pokusu ovlivňování zahraniční politiky USA jednotlivými politickými činiteli, kteří studovali pod vedením politického filozofa Leo Strausse. Práce pojednává zejména o studentech Leo Strausse, kteří se později dostávají do americké politiky. Rovněž autor práce sleduje proces ovlivňování americké zahraniční politiky jednotlivými think tanky a sleduje možnou návaznost amerického neokonzervatismu na myšlenky obsažené v díle a učení Leo Strausse.

Anotation

This bachelor thesis, "Leo Strauss and American Neoconservatism," focuses on the description of endeavours to influence the USA foreign policy by particular USA policymakers who believed in and had studied the philosophy of Leo Strauss. The thesis describes especially those students who later got on the American political scene. Furthermore, the author follows a process of influencing the American politics by various think tanks and also follows a possible sequence of American neoconservatism on thoughts incorporated in the work and teaching of Leo Strauss.

Klíčová slova

Politická filozofie, Leo Strauss, neokonzervatismus, Carl Schmitt, zahraniční politika USA.

Keywords

Political philosophy, Leo Strauss, Neoconservatism, Carl Schmitt, Politics, US Foreign Policy.

Zkratky použité v práci

AEI - American Enterprise Institute

IASPS - Institute for Advanced Strategic and Political Studies

PNAC – Project for the New American Century

OBSAH

ÚVOD	9
1 Leo Strauss	10
1.1 <i>Straussova biografie</i>	11
1.2 <i>Rozbor primární literatury</i>	14
2 Carl Schmitt a rané neokonzervativní koncepty	18
2.1 <i>Raný koncept rozlišení přítel-nepřítel</i>	20
2.2 <i>Antiliberalismus</i>	23
3 Konzervativní odpor vůči nacionálnímu socialismu	24
3.1 <i>Dopis Karlu Löwithovi</i>	24
3.1.2 <i>Straussiáni a kontroverzní dopis Leo Strausse</i>	26
3.1.3 <i>Löwithova odpověď na Straussův dopis</i>	32
4 Leo Strauss a esoterické psaní	33
4.1 <i>Kontroverze spojené s esoterickým psaním</i>	33
4.2 <i>Vlastní Straussův popis esoterického psaní</i>	34
4.3 <i>Shadia Drury a její podled na esoterické psaní</i>	36
5 Neokonzervatismus	38
5.1 <i>Neokonzervativní myšlení</i>	39
5.2 <i>Varování Hanse Morgenthaua</i>	42
6 Vliv Leo Strausse na neokonzervatismus	44
6.1 <i>Myšlenková spojitost Leo Strausse a Irvinga Kristola</i>	46
7 Praktická politika neokonzervatismu a Irák	48
7.1 <i>Clean Break</i>	48
7.2 <i>Otevřené dopisy PNAC</i>	49
7.2.1 <i>Adresát Clinton (26. ledna 1998)</i>	50
7.2.2 <i>Adresát Gingrich a Lott (29. května 1998)</i>	51
7.2.3 <i>Adresát Bush (20. září 2001)</i>	52
7.4 <i>Paul D. Wolfowitz a tlak na vojenský zásah v Iráku</i>	53

8	<i>Neokonzervativci v Bushově vládě</i>	53
9	<i>Richard Perle a jeho odmítnutí zodpovědnosti</i>	56
10	<i>Neokonzervativní ideje v čase Barracka Obamy</i>	57
	ZÁVĚR	59
	<i>Prameny a literatura</i>	60
	<i>Dokumenty</i>	63
	<i>Emailová komunikace</i>	63
	<i>Doporučená literatura</i>	63
	<i>Internetové odkazy</i>	64
	Přílohy	65
	<i>Příloha I</i>	65
	<i>Příloha II</i>	67
	<i>Příloha III</i>	69
	<i>Příloha IV</i>	71

ÚVOD

Primárním tématem mého výzkumu je americká politika. S tématem je spjata i americká politická filozofie. Práce bude sledovat proces vytváření politické strategie, která je inspirována politickou filozofií. Chtěl bych se pokusit o konkrétní výzkum tohoto procesu u osoby politického filozofa Leo Strausse, který působil na Chicagské univerzitě, a který ovlivnil dnes už několik generací svých studentů. Jeho studenti jsou v akademickém prostředí známí jako straussiáni. Chtěl bych zachytit význam Straussova učení a jeho následného výkladu v pojetí jeho žáků straussiánů. Cílem tedy bude zachytit a popsat specifické Straussovo učení, které by mohlo mít vliv na politiku.

Tímto představuji druhé téma práce, kterým je výzkum vlivu Strausse a straussiánů na moderní neokonzervativní politické hnutí ve Spojených státech. Druhým cílem práce bude objasnit vliv Leo Strausse na své žáky, z nichž se několik uplatnilo ve vrcholných funkcích v americké administrativě. Na Chicagské univerzitě pod dohledem Leo Strausse a jeho významného žáka Allana Blooma studovala celá řada prominentních členů neokonzervativního hnutí, jako byli Paul D. Wolfowitz, William Kristol, Francis Fukuyama a Abram Shulsky.

Na to naváže druhá část práce, zaměřená na obecné konsekvence působení neokonzervativních idejí v americké zahraniční politice.

Práce bude metodologicky vystavěna metodě obsahové analýzy různých dokumentů a na rozboru odborné literatury, která se týká daného tématu. Rovněž bude v práci obsažena komparace odlišných názorů na téma z akademické sféry či ze světových médií.

Neokonzervatismus se do bližšího povědomí laické veřejnosti dostal v souvislosti s válkou v Iráku v roce 2003. Tehdy bylo publikováno mnoho materiálu ohledně neokonzervativců a možných myšlenkových základů neokonzervatismu. Zaujalo mě, že podle amerických médií byla politická filozofie Leo Strausse jedním z myšlenkových základů neokonzervativního hnutí. Tato zajímavá okolnost mě přivedla k důkladnému studiu tohoto tématu a chtěl bych se pokusit o akademický náhled na tuto problematiku.

Dle současné odborné literatury k tématu je jedním ze zdrojů neokonzervatismu filozofické myšlení Leo Strausse. Existují i názory, které Strausovu účast na formování neokonzervatismu popírají. Budu popisovat různé pohledy autorů, abych se mohl kompetentně vyjádřit jaký má Leo Strauss vliv na formování neokonzervatismu.

Třetím tématem této práce budou zahraničně-politické tendence neokonzervativního hnutí a rovněž se budu snažit zodpovědět otázku, zda mělo neokonzervativní hnutí vliv na amerického prezidenta George W. Bushe. Tuto problematiku americká média rovněž popisovala v souvislosti s válkou v Iráku a v souvislosti se svržením režimu Saddáma Husajna v Iráku.

Budu se tedy snažit o akademický výzkum tohoto fenoménu a v práci rozeberu snahu neokonzervativců v průběhu 90. let ovlivňovat zahraniční politiku USA, zejména pak snahu neokonzervativních think tanků. Mezi tyto think tanky patří American Enterprise Institute (AEI), Project for The New American Century (PNAC) a Institute for Advanced Strategic and Political Studies (IASPS). Myslitelé z think tanků upozorňovali v 90. letech na nutnost odstavit režim Saddáma Hussajna v Iráku od moci pomocí vojenského silového řešení. Činnost think tanků v 90. letech bude rovněž popsána.

Osobnosti^{*} těchto think tanků se později stali významnými obhájci politiky George W. Bushe a někteří se stali členy administrativy George W. Bushe, a mohli tak přímo ovlivňovat americkou zahraniční politiku. V práci ukáži jejich tlak na americké prezidenty, kterými byli: William Jefferson "Bill" Clinton a George Walker Bush.

Shrnuji, cílem práce tedy bude popsat myšlení Leo Strausse, které by mohlo mít politický vliv a vyvodit dva závěry, jaký měl Leo Strauss vliv na osobnosti neokonzervativního hnutí a rovněž jakým způsobem tyto osobnosti ovlivňovaly americkou zahraniční politiku.

1 Leo Strauss

Leo Strauss byl velmi významný a aktivní politický filozof. Straussova bibliografie čítá desítky knih a stovky článků a zveřejněných dopisů. Proto je velmi obtížné popsat veškeré Straussovo učení, které si zasluhuje více prostoru než může tato práce poskytnout. Tématem práce by neměl být popis a vysvětlení jednotlivých Straussových textů. Spíše bych si chtěl všimnout podstatných aspektů Straussova učení, kterými se dále straussiáni zabývají. Práce neobsahuje představení jednotlivých Straussových děl, jde mi o zachycení Straussova odkazu, který předal svým následovníkům. Proto, když budu popisovat Straussův život, zaměřím se vždy na vybrané detaily ze Straussova života, abych na základě analýzy těchto detailů představil Straussův odkaz svým žákům.

* a myslitelé

1.1 *Straussova biografie*

Leo Strauss (1899-1973) se narodil v malém městečku Kirchhain¹ v Hessensku v Německu. Straussovy rodiče se jmenovali Hugo a Jennie. Strauss měl mladší sestru Bettinu. Vyrůstal v židovské konzervativní a ortodoxní rodině. Už na gymnáziu v Marburgu se samostatně věnoval četbě díla myslitelů Schopenhauera a Nietzscheho. V roce 1917 Strauss maturoval a v této době ho velmi ovlivnil politický sionismus. Téhož roku chtěl Strauss nastoupit na univerzitu, ale musel narukovat do německé armády a působil jako tlumočnick v okupované Belgii.

Po válce v roce 1919 mohl Strauss nastoupit na univerzitu a vzhledem k blízké vzdálenosti si vybral univerzitu v Marburgu. Univerzita byla centrem neo-kantovské školy, kterou zde založil Hermann Cohen. Strauss nikdy Cohena nepotkal, neboť Cohen zemřel v roce 1918 v Berlíně, tedy ještě před Straussovým vstupem na univerzitu. Strauss byl ale inspirován Cohenovým zapálením pro judaismus. Dalším Straussovým inspirátorem byl Franz Rosenzweig, kterého Strauss obdivoval zejména pro jeho pojetí židovské teologie. Na univerzitě v Marburgu Strauss rovněž poznal Jacoba Kleina, se kterým zůstal po mnoho let v kontaktu.

V tehdejší německé akademické sféře panovala svoboda ve výběru univerzity, a tak Strauss v roce 1921 zamířil na univerzitu v Hamburgu. Na univerzitě pod dohledem Ernsta Cassirera napsal svou disertační práci na téma „*O epistemologii a filozofické doktríně F.H. Jacobiho*“, kterou obhájil 17. prosince 1921.

V roce 1922 Strauss zamířil na univerzitu ve Freiburgu, aby se seznámil s filozofií Edmunda Husserla. Na univerzitě ho zaujala Hobbesova filozofie a rovněž se seznámil s osobou Martina Heideggera, o kterém měl Strauss už od počátku vysoké mínění. Strauss byl ve dvacátých letech součástí německého intelektuálního okruhu, do něhož patřil Julius Guttman, Hannah Arendt, Karl Löwith, Hans-Georg Gadamer, Gerschom Scholem a Franz Rosenzweig. Strauss v této době působil v Akademii pro židovská studia v Berlíně. Strauss tedy ve dvacátých letech plně rozvinul svou touhu z gymnaziálních let věnovat se judaismu v akademickém prostředí.

Právě na popud Julia Guttmanna Strauss začíná v druhé polovině dvacátých let psát svou první knihu „*Spinozova kritika náboženství*“², která byla vydána v roce 1930,

¹ Městečko Kirchhain leží severovýchodně od města Marburg.

² V anglickém překladu: „*Spinoza's Critique of Religion as the Foundation of his Science of the Bible, Investigations into Spinoza's Theologico-Political Treatise*”

a kterou Strauss věnoval Franzi Rosenzweigovi. V době vydání své první knihy Strauss již pracoval na své druhé knize, ve které se věnoval Maimonidově učením.³

V roce 1932 Strauss získal s pomocí Carla Schmitta Rockefellerovo stipendium a vydal se do Paříže. V Paříži se oženil s Miriam Bernsohn a adoptoval jejího syna Thomase.

Mezitím se v Německu dostává k moci Hitler a vše je najednou jinak. Nicméně Strauss chce nadále zůstat věrný německé filozofické a konzervativní tradici, jak o tom svědčí dopis Karlu Löwithovi, který mu posílá z Paříže 19. května 1933. Dopisu se budu věnovat v samostatné kapitole.

Později Strauss odchází s rodinou do Velké Británie studovat Hobbese. Od roku 1935 působil na univerzitě v Cambridge. V roce 1936 vydal knihu, ve které se Hobessovi věnuje s názvem *Politická filozofie Hobesse*.⁴

V roce 1937 nemohl již ve Velké Británii najít místo, a tak odchází do Spojených států amerických, kde nejprve krátce působil na University of Columbia a následující rok v roce 1938 dostal místo na New School of Social Research v New Yorku. Americkým občanem se Strauss stal těsně před koncem války v roce 1944.

Přelomový okamžik se stal v roce 1949, kdy s pomocí Hanse Morgenthaua získal prestižní profesorské místo na Chicagské univerzitě, kde působil dvacet let až do roku 1969. Stal se učitelem mnoha amerických významných intelektuálů, politických myslitelů a politiků. Mezi jeho žáky patří Allan Bloom, Stanley Rosen, Thomas Pangle, Paul D. Wolfowitz, Seth Benardete, Catherine Zuckert, Joseph Cropsey, Hilail Gildin a další významní intelektuálové.

Catherine Zuckert jsem se v emailu dotázal, jak na ni Strauss jako profesor působil. Catherine Zuckert mi napsala, že společně se svým mužem Michaellem navštěvovali Chicagskou univerzitu od roku 1964 do roku 1968. Měli tedy možnost navštěvovat Strausovy přednášky, jejichž název zde uvádím v originále: *Plato's Meno, Protagoras & Gorgias, Apology & Crito, Aristotle's Politics, Hegel's Philosophy of History, Kant's history essays, Nietzsche's Zarathustra & Beyond Good & Evil a Montesquieu's Spirit of the Laws*. Zuckert napsala: „Odlišnost mezi přednáškami a semináři byla, že každý seminář začínal s tím, že student četl 20 minut text, který

³ V anglickém překladu: „*Philosophy and Law: Contributions to the Understanding of Maimonides and his Predecessors*”

⁴ V originále: *Political Philosophy of Hobbes*

Strauss okomentoval předtím, než začal komentovat text, který byl na zadaný den určen.“⁵

Zuckert pokračuje v popisu Straussovy techniky vyučování: „*Nejlepší část Straussových kurzů byly přednášky. Strauss začal každou hodinu s výkladem, proč studujeme historii politického myšlení. Strauss tvrdil, že naše názory byly zformovány myšlenkami a pracemi předcházejících filozofů, ale tak, že jsme nevnímali fakticitu myšlení předešlých filozofů. K pochopení našich přesvědčení jsme se měli vrátit k pracím, kde byly takové názory poprvé popsány.*“⁶

Paul D. Wolfowitz rovněž popsal, že navštěvoval dva kurzy Leo Strausse na Chicagské univerzitě. Jeden z kurzů se jmenoval Montesquieu's Spirit of the Laws, který naučil Wolfowitze lépe rozumět americké Ústavě a druhý kurz se jmenoval Plato's Laws.⁷

Strauss učil jak významné americké politické filozofy, jako jsou Catherine Zuckert, Michael Zuckert a Hilail Gildin, kteří neměli politické ambice, tak myslitele s politickými ambicemi, jako byl Paul D. Wolfowitz. Strauss přímo nenaléhal na své žáky, aby šli do politiky. Mnozí z jeho žáků totiž politicky aktivní nebyli. Část Straussových žáků se nicméně na politické scéně prosadila a tyto osobnosti se mohly spolupodílet na vytváření americké zahraniční politiky. Nakolik jsou američtí neokonzervativci ovlivněni a inspirováni myšlenkovými východisky Leo Strausse ukáží v následující kapitole, kde představím rané neokonzervativní politické koncepty tam, kde se poprvé objevily. Používám tedy stejnou metodu jakou učil Strauss své žáky, tentokrát ovšem proti samotnému Straussovi. Moje hypotéza zní, že Strauss byl intelektuálním otcem a inspirátorem neokonzervatismu.

⁵ V originále: „*The only real difference between the lectures and the seminars was that each session of a "seminar" would begin with a student reading a paper for 20 minutes, on which Strauss would briefly comment, before he went on to comment on sections of the text assigned for that day.*“ Dostupné v: Emailová komunikace, odesílatel: Catherine Zuckert, 20.8.2007.

⁶ V originále: „*The best part of Strauss's courses, I thought, were the lectures. He would, for example, begin every class with an explanation of the reasons why we study the history of political thought. His argument was that our opinions had been shaped by the thoughts and writings of past philosophers, but that we were not aware of that fact or of the extent to which it was true. To examine our opinions to see whether they were true or false, he argued, we needed, therefore, to go back to examine the works in which these conclusions or views were first argued for.*“

Dostupné v: Emailová komunikace, odesílatel: Catherine Zuckert, 20.8.2007.

⁷ Deputy Secretary Wolfowitz Interview with Sam Tannenhaus, Vanity Fair, 5. května 2003. V originále: „*I mean I took two terrific courses from Leo Strauss as a graduate student. One was on Montesquieu's spirit of the laws, which did help me understand our Constitution better. And one was on Plato's laws.*“, dostupné na [www:< http://www.defenselink.mil/transcripts/transcript.aspx?transcriptid=2594>](http://www.defenselink.mil/transcripts/transcript.aspx?transcriptid=2594)

Musím se tedy vrátit do Straussova „schmittovského“ období v první polovině 30. let, kdy se Strauss ukázal jako odpůrce liberalismu a rovněž, když uznal Schmittovu koncepci rozdělení přítel-nepřítel, což jsou důležité součásti neokonzervativní ideologie.

1.2 Rozbor primární literatury

Při rozboru primární literatury se soustředím na analýzu přednášky Leo Strausse „*The Living Issues of German Postwar Philosophy*.“⁸ V přednášce Strauss představil lidský příklon k autoritě. „*The Living Issues of German Postwar Philosophy*“ je přednáška přednesená Leo Straussem v dubnu 1940 v Creighton Philosophical Club na akademické půdě Syracuse University.⁹

V této přednášce Strauss popisuje meziválečnou německou filozofickou debatu, které byl on sám přímým účastníkem. Jedná se o filozofii let dvacátých a třicátých. V tomto období také Leo Strauss našel svou intelektuální cestu. Tato přednáška je vlastně do jisté míry vlastní Straussovou intelektuální autobiografií.¹⁰ Zde Strauss popisuje jeho setkání s historicismem a s myšlením Nietzscheho a Heideggera. Velkým zlomem ve Straussově myšlení byly poznámky k dílu Carla Schmitta *The Concept of the Political*. Sám Strauss v roce 1940, tedy po příchodu do Spojených států v přednášce nepřímě přiznává, že ho „intelektuální debata“ se Schmittem velmi ovlivnila.

V popisu této německé filozofie se Strauss spoléhá nejen na texty, ale i na osobní konverzace a diskuse s filozofy.¹¹ Strauss velmi uznával osobní kontakt. Strauss zde naznačuje důležitost osobního kontaktu, který může převyšovat studium psaných textů, což je příznačný moment pro Straussovo téma esoterického psaní.¹²

⁸ Přednáška vyšla poprvé v knize: Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007.

⁹ Přednáška byla přednesena v rámci 39. setkání v Creighton Philosophical Club na univerzitě v Syracuse, které probíhalo 27. a 28. dubna 1940. Originální psaná přednáška se nachází v archivu Chicagské univerzity. Literární dědictví Leo Strausse spravuje jeho žák a pozdější spolupracovník Joseph Cropsey.

¹⁰ Později Strauss vydal své autobiografické myšlenky v předmluvě svého díla z roku 1965 *Spinoza's Critique of Religion* (Lazier, B: *Leo Strauss and the Theologico-Political Problem by Heinrich Meier*, Religious Studies Review, Volume 33, Number 4, October 2007)

¹¹ V originále to Leo Strauss popisuje takto: „*I shall base myself not only and not even mainly on printed books or articles. Certain lectures and conversations and discussions which I remember, revealed to me the tendencies of the world in which I then was living, much better than so-called final statements which I could read later on print.*“ Dostupné v: Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007, p. 117.

¹² Catherine Zuckert mi napsala, že si pamatuje, že Strauss přednesl tezi, kterou nikde nepopsal ve svých psaných textech. V originále: „*He would, for example, begin every class with an explanation of the*

Leo Strauss zde v hutné zkratce uvedl své klíčové téma: „*Člověk přirozeně potřebuje tradici, která ho vede, a která umožňuje komunikaci a vzájemné porozumění. Tradice, která si zakládá na řecké vědě a biblickém náboženství, byla porušována od 16. století.*“¹³

Zde vidíme jak Strauss chápe svůj tradicionalismus. Staví nikoli na běžné konzervativní tradici, ale na zcela speciální tradici, která má svůj prapůvod ve filozofické vědě starověkého Řecka a hledá spojitost s judaistickým myšlením.

Strauss zde rovněž uvádí důležitý koncept antitradicionalismu: „*Není pravda, že moderní člověk nevyrostá v žádné tradici, každá generaci v tradici vyrůstá, i když vyrůstá v tradici anti-tradicionalismu. Tradice je vždy určující síla.*“¹⁴

Touto tezí se dá podle Strausse vysvětlit i moderní doba, která, ač nestaví na tradicích, je vystavěna na zcela nové tradici. Na tradici anti-tradicionalismu. Strauss vidí tento problém prizmatem nikoli tradičního konzervatismu, ale zcela specifického *původního* konzervatismu starořeckého typu.

Pro pozdního Strausse, tj. po příchodu do Spojených států, je důležitý návrat k Platónovi. Vrcholná etapa Straussova intelektuálního života se dá charakterizovat odklonem od studia Hobbese na konci 30. let. Takto Strausse popsal straussián Steven J. Lenzner¹⁵: „*Arabský filozof a fyzik Avicenna a antický filozof Platón Straussovi umožnili pochopit jednoho z největších středověkých židovských náboženských filozofů, kterým byl Maimonides. To Strausse vedlo na konci 30. let k objevení rozdílu mezi exoterickým a esoterickým psaním.*“¹⁶ Termíny esoterie a exoterie vysvětlím

reasons why we study the history of political thought. His argument was that our opinions had been shaped by the thoughts and writings of past philosophers, but that we were not aware of that fact or of the extent to which it was true. To examine our opinions to see whether they were true or false, he argued, we needed, therefore, to go back to examine the works in which these conclusions or views were first argued for. Because they were new when they were introduced, their truth would not have been taken for granted (as it often is now, e.g. the equality of all human beings). I have not found this argument in Strauss's published works, but I remember his making it often. He would then always give a justification for studying the specific text in question.“ Opakovaná a pro tuto poznámku rozšířená citace: Dostupné v: Emailová komunikace, odesílatel: Catherine Zuckert, 20.8.2007.

¹³ V originále: „*Man naturally needs a tradition which guides him, which makes possible communication and mutual understanding. The tradition, the tradition basen upon Greek science and Biblical religion, had been gredually undermined sincem the 16th century.*“ Dostupné v Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007. p. 123.

¹⁴ V originále: „*It is not true that modern man has no tradition; each generation necessarily grows in a tradition, even if it grows up in a tradition of anti-traditionalism. Tradition is always a decisively determining power.*“ Dostupné v Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007. p. 123.

¹⁵ Steven J. Lenzner je jedním z předních amerických straussiánů, kteří mají na starost Leo Strauss Center na Chicagské univerzitě. Dostupné na [www:< http://leostrausscenter.uchicago.edu/staff.shtml>](http://leostrausscenter.uchicago.edu/staff.shtml)

¹⁶ V originále: „*Arab philosopher and physician Avicenna—The standart work on prophecy and revelation is Plato's Laws—that allowed him, as young man, to begin understand Maimonides. That*

v samostatné kapitole, kde se budu věnovat esoterickému psaní. Spatřuji v nich zásadní vliv platonismu. Nyní k pojmu antitradicionalismus, který podle Strausse je obecnou charakteristikou moderní Evropy.

Slovy Leo Strausse: „*Descartes zaútočil a odmítl pozdní scholastiku, Locke odmítl Descarta, Berkeley odmítl Locka, Hume odmítl Berkeleye, Kant odmítl Huma, Hegel odmítl Kanta, ale přitom základy, které položil Descartes nejsou ověřeny, protože základ premoderní filozofie, Aristotelova filozofie, a její odmítnutí, jenž je základem moderní filozofie nebylo nikdy uspokojivě diskutováno.*“¹⁷ Strauss dále poznamenává: „*Moderní filozofie se zrodila odmítnutím tradiční filozofie, tj. Aristotelovy filozofie.*“¹⁸

Kde hledat záchranu před antitradicionalismem moderní doby? Strauss se nechává inspirovat Heideggerem. Mluví proto o Heideggerově přínosu pro filozofii: „*Pod vedení Heideggera lidé začali zjišťovat, že Aristotelés a Platón nebyli pochopeni. Heideggerova interpretace Aristotela byla zásluha, se kterou nemohu porovnávat žádný jiný intelektuální fenomén, který se zrodil v Německu po první světové válce.*“¹⁹

Pointou celé úvahy je výzva, o níž Strauss celý život uvažuje: „*...návrát k Platónovi a Aristotelovi je možný.*“²⁰

Strauss tedy na konci 30. let provádí obrat. Přestává se věnovat Hobbesovi, objevuje esoterické psaní a popisuje zde už i návrat k Platónovi. Proto je přednáška ze Syracuse University, popisována v této práci tak jedinečná, neboť zachycuje myšlení Leo Strausse právě v době, kdy provádí tento obrat.

Heidegger a návrat k platonismu není jediným zdrojem Straussova neokonzervatismu. Do jeho úvah významě vstupuje též Carl Schmitt s problémem

understanding, in turn led to his famous rediscovery, in the late 1930', of exoteric writing.” Dostupné v: Lenzner, S.J.: *Becoming Leo Strauss: The philosopher teaches how to think*, The Weekly Standard, Volume 011, Issue 29, 17. dubna 2006, dostupné na [www. <](http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/012/077wvoxa.asp?pg=2)

<http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/012/077wvoxa.asp?pg=2>

¹⁷ V originále: „*Descartes attacks and refutes late scholasticism, Locke refutes Descartes, Berkeley refutes Locke, Hume refutes Berkeley, Kant refutes Hume, Hegel refutes Kant etc.; but the foundation laid by Descartes is never truly tested, because the root of the pre-modern position, the philosophy of Aristotle, the alleged refutation is the basis of modern philosophy, is never adequately discussed*”. Dostupné v Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007. p. 124.

¹⁸ V originále: „*Modern philosophy has come into being as a refutation of traditional philosophy, i.e. of the Aristotelian philosophy.*” Dostupné v Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007. p. 134.

¹⁹ V originále: „*Under the guidance of Heidegger, people came to see that Aristotle and Plato had not been understood. Heidegger's interpretation of Aristotle was an achievement with which I cannot compare any other intellectual phenomenon which has emerged in Germany after the war.*” Dostupné v Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007. p. 134.

²⁰ V originále: „*... return to Plato and Aristotle is an open possibility.*” Dostupné v Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007. p. 135.

politické autority. V kapitole IV. s názvem *The bankruptcy of the present: the turning from reason to authority* přednášky *The Living Issues of German Postwar Philosophy* Leo Strauss popisuje tezi, že autorita, která je mezi lidmi nejvíc vidět, je autorita státní.²¹

Strauss odkazuje na Schmittovu tezi obsaženou v knize *Der Begriff des Politischen (The Concept of the Political)*, ve které Schmitt podle Strausse tvrdí, že ve společnosti, která je natolik různorodá, neexistuje jeden ideál, ale celé široké spektrum různých ideálů. Tyto rozdílné ideály, ač jsou ideály ryze privátními, se mohou dostat do konfliktu. Strauss přednesl: „*Žádná politická komunita nemůže existovat bez uplatňování obligací, které překovávají jakékoliv privátní úsudky.*“²²

Strauss pomocí pojmu *obligace*²³ má na mysli nejenom právo a právní stát, ale i další Straussem nespecifikované zdroje. Strauss dále uvádí: „*Cokoliv může být ultimativním zdrojem těchto obligací, tyto obligace rozhodně nemohou být odvozeny z rozhodnutí individuálních občanů*“²⁴

Strauss zde vylučuje liberální koncept společnosti. Je zde patrná antiliberální konotace. Obligace jsou zde jiného typu, než jsou v liberální demokracii. Strauss popisuje nutnost pro členy společenství následovat tyto obligace, které vynucuje stát.

Strauss rovněž uznává Schmittovo dělení přítel-nepřítel²⁵ a zpracovává ho do své přednášky: „*Politčno..., které se vztahuje na rozdělení přítel-nepřítel té skupiny, do které patříme, toto rozdělení otevírá možnost války. Základní fakt, že existuje možnost války, nastavuje absolutní limit každého svobodného jednání: Vytváří autoritu a dává všem členům společnosti obecně platné vedení.*“²⁶

V přednášce *The Living Issues of German Postwar Philosophy* se o schmittovských tezích Strauss zmiňuje a podle mého názoru je zpracovává do své přednášky, když přijímá schmittovskou tezi rozdělení přítel-nepřítel. Lenzner popisuje,

²¹ Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007. p. 127.

²² V originále: „...no political community can exist without asserting that there are obligations which can overrule any private decision.“ Dostupné v: Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007. p. 127.

²³ V originále: obligations

²⁴ V originále: „...whatever may be the ultimate source of these obligations, they cannot be derived from free decisions of the individual...“ Dostupné v: Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007. p. 127.

²⁵ Strauss napsal Schmittovi ve třicátých letech dopis, kde komentoval Schmittovo rozlišení přítel-nepřítel, toto rozlišení Strauss nekritizoval, dá se říci, že ho spíše zkonkretizoval a ujasnil.

²⁶ V originále: „Political...which is related to the distinction of friend an enemy of the group to which we belong, that distinction origitating in the possibility of war. The basic fact of possibility of war sets an absolute limit to all freedom of decision: it creates authority and therewith it gives all members of the community a generally valid guidance.“ Dostupné v: Dostupné v: Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007. p. 128.

že „Straussova kritika Schmitta z roku 1932 „*Notes on the Concept of the Political*“ vystihuje Schmittovy základní intence více jasně a koherentně²⁷ než sám autor Schmitt.“²⁸ Naproti tomu Heinrich Meier ve své knize²⁹ tvrdí, že díky Straussovým poznámkám ke Schmittovu dílu ho pak sám Schmitt více zkonkretizoval v dalším vydání své knihy.

Intelektuální dialog Strausse a Schmitta probíhal. Strauss uznal některé Schmittovy koncepty a věřil jim i po svém příchodu do Spojených států a Carl Schmitt podle Heinricha Meiera zapracoval Straussovy postřehy do své práce. Brett Dutton nabízí ve své práci přesah, že Straussova kniha *The City and Man (Obec a Člověk)*, která byla vydána v roce 1964 je odpovědí na Schmittovu práci *The Concept of the Political*.³⁰

Po zjištění těchto faktů považuji za vhodné popsat rovněž myšlení Carla Schmitta.

2 Carl Schmitt a rané neokonzervativní koncepty

Důležitá osoba Straussova pojetí antiliberalismu je německý politický filozof Carl Schmitt. Leo Strauss totiž Schmitta ve svém článku *Notes on Carl Schmitt, The Concept of the Political*³¹ upozornil na to, že Schmitt musí najít myšlenkovou oporu pro své učení mimo horizont liberalismu. Budu se zde věnovat Carlu Schmittovi a jeho dvěma tezím: antiliberalismu a konceptu rozlišení přítel-nepřítel. Obě teze jsou velmi důležitou náplní filozofického přístupu amerického neokonzervatismu a zde popíšu rané

²⁷ Sám Schmitt rovněž uznával Straussov komentář ke svému dílu a považoval Strausse za myslitele, který rozumí Schmittově koncepci a pomáhá mu ujasnit základní schmittovské teze. Tomuto tématu se věnuje práce: Meier, H.: *Carl Schmitt and Leo Strauss: The Hidden Dialogue*. Translated by J. Harvey Lomax. Chicago: University of Chicago Press, 1996.

²⁸ V originále: „*That critique presented Schmitt's fundamental intention more clearly and coherently than the author himself.*“ Lenzner, S.J.: *Becoming Leo Strauss: The philosopher teaches how to think*, The Weekly Standard, Volume 011, Issue 29, 17. dubna 2006, dostupné na [www. <http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/012/077wvoxa.asp?pg=2>](http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/012/077wvoxa.asp?pg=2)

²⁹ Meier, H.: *Carl Schmitt and Leo Strauss: The Hidden Dialogue*. Translated by J. Harvey Lomax. Chicago: University of Chicago Press, 1996.

³⁰ Dutton, Brett A.R.: *Leo Strauss's Recovery of the Political: The City and Man as a Reply to Carl Schmitt's The Concept of the Political*, School of Economics and Political Science, Faculty of Economics and Business, University of Sydney, 2002. Dostupné z [www <http://www.scribd.com/doc/7994210/Dutton-Brett-Leo-Strausss-Recovery-of-the-Political>](http://www.scribd.com/doc/7994210/Dutton-Brett-Leo-Strausss-Recovery-of-the-Political)

³¹ Meier, H.: *Carl Schmitt and Leo Strauss: The Hidden Dialogue*. Translated by J. Harvey Lomax. Chicago: University of Chicago Press, 1996.

koncepty, které později uznává za svou myšlenkovou bázi též americký neokonzervatismus.

Carl Schmitt je podle McCormicka přední kritik liberalismu ve 20. století.³² Jeho pojetí antiliberalismu je podobné pojetí Leo Strausse. Sám Schmitt prohlásil, že si je dobře vědom, že Leo Strauss velmi dobře chápe jeho učení.

Při studiu se opírám překlady Schmittových děl do angličtiny, které rozebírá McCormick³³. První vlna překladů děl Carla Schmitta do angličtiny v polovině osmdesátých let dvacátého století se zaměřovala speciálně na práce z období začátku existence Výmarské republiky.³⁴ Naproti tomu druhá vlna překladů se zabývá pracemi z dvacátých let, dále pak fází krize Výmarské republiky v letech 1929 – 1933 a rovněž éře třicátých let, ve které Carl Schmitt spojil svou intelektuální tvorbu s nacionálním socialismem.³⁵

Nyní představím popis Schmittových děl, které se týkají témat, které zajímaly Leo Strausse, a které jsou rovněž náplní filozofického přístupu myšlenkové doktríny amerického neokonzervatismu. Schmittovo dílo „*Roman Catholicism and Political Form*“ z roku 1923 představuje Schmittovu klerikálně-konzervativní vizi Evropy. V díle se poprvé objevuje Schmittova představa rozlišení přítel-nepřítel. Další Schmittova práce „*The Concept of the Political*“ z roku 1932 je stěžejní autorovou prací, ve které plně rozvinul svůj koncept rozlišení přítel-nepřítel.

Autorka Shadia B. Drury se v knize „*Leo Strauss and the American Right*“ snaží popsat Straussovo vnímání Schmittovy filozofie, a na tomto základě pak sledovat myšlenkovou návaznost tohoto Straussova poznání na poválečnou severoamerickou konzervativní politickou teorii a rovněž i praxi.

Schmitt nepochybně se Straussem sdílí odpor vůči liberalismu a očividně neokonzervativní koncept rozlišení přítel-nepřítel je inspirován Schmittovým konceptem rozlišení přítel-nepřítel.

³² McCormick, J. P.: *Political Theory and Political Theology: The Second Wave of Carl Schmitt in English*, Political Theory, Vol. 26, No. 6 (Dec., 1998), Sage Publications, p. 831. Dostupné na [www:<http://www.jstor.org/stable/191997>](http://www.jstor.org/stable/191997)

³³ Ibid.

³⁴ Zde si McCormick všímá pohledu Drury a Meiera, že první vlna překladů Schmitta byla realizována německými emigranty, kteří byli velmi ovlivněni Schmittem, ale vzhledem ke Schmittovu příklonu k nacionálnímu socialismu se jinak tyto myslitelé snaží od svého intelektuálního mentora Schmitta distancovat.

McCormick popisuje, že mezi tyto intelektuály patří: Leo Strauss, Hans Morgenthau, F. A. Hayek, Hannah Arendt, C. J. Friedrich, Waldemar Gurian, Otto Kirchheimer, Franz Neumann a Ernst Fraenkel

³⁵ Ibid, p. 831.

2.1 Raný koncept rozlišení přítel-nepřítel

Ústřední koncept Schmittovy politické filozofie - rozlišení přítel-nepřítel, se podle McCormicka objevuje už v práci *Roman Catholicism and Political Form* z roku 1923. Práce vyšla čtyři roky před článkem *The Concept of the Political* z roku 1927.³⁶ Tento Schmittův článek byl později rozpracován do knižní podoby a byl vydán v několika verzích.³⁷ Schmittova první inkarnace konceptu přítel-nepřítel v knize *Roman Catholicism and Political Form* je vystavěna na modelu evropského spolenectví proti sovětskému komunismu. Toto rozlišení přítel-nepřítel je viděno prizmatem myšlení katolické církve.

Schmitt tvrdí, že liberalismus, kapitalismus a romanticismus,³⁸ respektivě politické, ekonomické a esteticko-citové³⁹ ztělesnění nynějšího sekularizovaného protestantismu⁴⁰ oslabuje evropský řád, který by měl konfrontovat sovětské Rusko.

Tato Schmittova úvaha velmi připomíná neokonzervativní logiku v dobách studené války, kdy Spojené státy konfrontovaly Sovětský svaz. Tehdy nekonzervativci vystupovali velmi protisovětsky a varovali, že američtí liberálové, zejména z demokratické strany nejsou schopni důrazně čelit Sovětskému svazu. Obavy a nedůvěra Schmitta a amerických neokonzervativců vůči liberalismu je zde zcela patrná.

Podle Schmitta katolicismus od doby, kdy vedl *mystické bitvy* proti radikálnímu protestantismu a později proti liberálním intelektuálům osvícenství, tak zde v Evropě už nemá nepřítele.⁴¹ Proto si musí hledat nového nepřítele. Tím je pro Schmitta Sovětský svaz.

To samé platí pro americký neokonzervativismus, který po vítězství Spojených států ve studené válce, začal hledat nové výzvy a nepřátele. Podle strategie Defence

³⁶ V originále: *Der Begriff des Politischen*

³⁷ Popisu jednotlivých vydání a vliv Leo Strausse na konečné znění Schmittovy knihy *The Concept of the Political* z roku 1933 se věnuje práce: Meier, H.: *Carl Schmitt and Leo Strauss: The Hidden Dialogue*. Translated by J. Harvey Lomax. Chicago: University of Chicago Press, 1996.

³⁸ V anglickém překladu: liberalism, capitalism, romanticism

³⁹ V anglickém překladu: political, economic, aesthetic

⁴⁰ Termín sekularizovaný protestantismus pochází z díla M. Webera. Podle něj je zrod moderní ekonomiky úzce spjatý s myšlenkami protestantské reformace. Weber se tezi věnuje ve své práci: *The Protestant Ethic and the Spirit of Capitalism*, New York: Charles Scribner's Sons, 1958. Původně začaly vycházet eseje s tématy z této práce v letech 1904/05.

⁴¹ McCormick, J. P.: *Political Theory and Political Theology: The Second Wave of Carl Schmitt in English*, Political Theory, Vol. 26, No. 6 (Dec., 1998), Sage Publications, p. 833. online: <http://www.jstor.org/stable/191997>

Planning Guidance Draft z roku 1992 se Spojené státy měly připravit na boj s dalšími nepřáteli.

Schmittovský koncept přítel-nepřítel staví na potřebě mít v hledáčku nepřítele. Pramení z vědomí, že nepřátelství je nutné k upevnění soudržnosti ve společnosti. Myšlení v těchto liniích může mít ovšem i zničující podobu, jak je patrné z toho, že se podobně vyjadřoval i nacistický válečný zločinec Hermann Göring: *“Přirozeně, obyčejní lidé nechtějí válku, ani v Rusku, ani v Anglii, ani v Americe, natožpak v Německu. To je jasné. Ale je to na vůdcích národa, kteří určují politiku a je vždy jednoduché vtáhnout lidi do války, ať se jedná o demokracii, fašistickou diktaturu, parlamentní zřízení, nebo komunistickou diktaturu...Lidé mohou být vždy vychováni na příkaz vůdců. Je to jednoduché. Vše co musíte udělat je to, že lidem řeknete, že jsou napadeni a zároveň veřejně odsoudit pacifisty pro nedostatek patriotismu a jejich vystavení země nebezpečí. Funguje to stejně ve všech zemích.”*⁴²

Nelze si myslet, že je to myšlení příznačné jenom pro militantní generály. Schmitt z tohoto konceptu rozvíjí pronikavou politickou teorii a Strauss je pozoruhodný v tom, že tuto Schmittovu teorii spojuje s neokonzervativní politickou ideologií ve Spojených státech. Neokonzervativci velmi dbají na rétorickou představu, že jsou těmi, kteří hájí stát před nepřáteli, a že američtí liberálové vystavují zemi nebezpečí. Toto téma je v rétorice republikánské strany velmi často přítomné a dle Jill Braun to pozorují i američtí voliči.⁴³

Leo Strauss rovněž sdílel a uznával koncept rozlišení přítel- nepřítel. V dopisu Carlu Schmittovi 4. září 1932 Leo Strauss napsal: *„Základ pravicového myšlení je princip přítomnosti zla v člověku, protože je člověk od přirozenosti zlý, potřebuje nadvládu. Ale nadvláda může být ustanovena, pouze za předpokladu, že lidé budou jednotní. Lidé mohou být jednotní pouze v případě, že jsou sjednoceni proti – proti*

⁴² Rozhovor Gustava Gilberta s Hermannem Göringem v cele Norimberského soudního tribunálu, 18. dubna 1946. Publikováno v knize: Gilbert, G.: *Nuremberg Diary*, Da Capo Press, 1995. Citováno z <<http://answers.google.com/answers/threadview/id/235519.html>> Slova válečného zločince Hermanna Göringa v anglickém překladu: *„Naturally, the common people don't want war; neither in Russia, nor in England, nor in America, nor for that matter in Germany. That is understood. But, after all, it is the leaders of the country who determine the policy and it is always a simple matter to drag the people along, whether it is a democracy, or a fascist dictatorship, or a parliament, or a communist dictatorship...The people can always be brought to the bidding of the leaders. That is easy. All you have to do is tell them they are being attacked, and denounce the pacifists for lack of patriotism and exposing the country to danger. It works the same in any country.”*

⁴³ Informace pochází z přednášky, kterou měla Jill Braun, rozená Eisner v letím semestru akademického roku 2006/07 na Filozofické fakultě UK.

jiným lidem. Každé společenství lidí je nevyhnutelně oddělení od jiných lidí. Tendence k separování (a rozlišení přítel-nepřítel) je dáno lidskou přirozeností.“⁴⁴

Strauss vnímá rozlišení přítel-nepřítel jako součásti lidské přirozenosti. Nelze tento koncept separovat od lidského chování. Zakladatel neokonzervatismu Irving Kristol považuje koncept rozlišení přítel-nepřítel jeden z nejdůležitějších myšlenkových základů nekonzervativního jednání v zahraničně-politických otázkách.

Ideologie amerického neokonzervatismu stejně jako Leo Strauss vidí lidskou přirozenost jako špatnou, ale tento pesimismus ve vnímání sociální reality jde proti americké liberální tradici, která je optimističtější. Je pravda, že v rétorice amerického neokonzervatismu můžeme zaznamenat termíny jako jsou „demokracie“ a „lidská práva“, ale tyto termíny jsou do jisté míry pouze rétorickou záležitostí. Americký neokonzervatismus totiž vnímá svět podle vzoru Hobbesa jako krutý a zlý. Proto je v americkém neokonzervatismu přítomný silný apel na morálku, která má čelit zlu. Politika je podle neokonzervatismu souboj dobra je zlem. Významný americký neokonzervativce Michael Ledeen v rozhovoru pro BBC v březnu 2003 prohlásil: „*Vím, že boj proti zlu potrvá navždy*“⁴⁵ Logika boje dobra proti zlu je přítomná v neokonzervativní ideologii. Jsou zde přítomné náboženské sentimenty, zejména prezident George W. Bush takové sentimenty používal ve svých projevech. Tyto projevy byly psány neokonzervativci, jako byli David Frum, Matthew Scully a Michael Gerson.⁴⁶

⁴⁴ Dopis Leo Strausse adresovaný Carlu Schmittovi (4. září 1932), viz. Příloha III, Slova Leo Strausse v anglickém překladu: „*The ultimate foundation of the Right is the principle of the natural evil of man; because man is by nature evil, he therefore needs dominion. But dominion can be established, that is, men can be unified, only in a unity against – against other men. Every association of men is necessarily a separation from other men. The tendency to separate (and therewith the grouping of humanity into friends and enemies) is given with human nature.*“

⁴⁵ V originále: „*I know the struggle against evil is going to go forever*“ Citováno dle: Lobe, J.: Veteran neo-con advisor moves on Iran, 26. června 2003, dostupné na [www:<http://www.atimes.com/atimes/Middle_East/EF26Ak03.html>](http://www.atimes.com/atimes/Middle_East/EF26Ak03.html), Michael Ledeen profile: dostupné na [www:<http://www.rightweb.irc-online.org/profile/Ledeen_Michael>](http://www.rightweb.irc-online.org/profile/Ledeen_Michael)

⁴⁶ Popis práce myslitelů, kteří psali projevy prezidenta George W. Bushe je popsán v: Scully, Matthew.: *Present at the Creation*, Atlantic Monthly, září 2007, dostupné na [www:<http://www.theatlantic.com/doc/200709/michael-gerson>](http://www.theatlantic.com/doc/200709/michael-gerson)

2.2 Antiliberalismus

Antiliberalismus je důležitou součástí myšlení neokonzervativních myslitelů i Leo Strausse. Nyní se pokusím najít základy antiliberalismu v pojetí Leo Strausse. Antiliberalní postoje Leo Strausse vyjádřil ve velmi angažované reakci Leo Strausse *Notes on Schmitt's Concept of the Political* z roku 1932 a také ve svém dopise Karlu Löwithovi z května 1933.

Jednou ze stěžejních poznámek Leo Strausse k dílu Carla Schmitta je výtky, že se Schmitt, jakožto přední kritik liberalismu, dostává do blízké ideové roviny právě s liberalismem. To je velmi všímavý aspekt Straussovy reakce. Strauss proto navrhuje, aby Schmitt našel intelektuální pozici mimo horizont liberalismu, a našel tak teorii, která by uznávala skutečnost, že lidské bytosti potřebují být ovládnuty.⁴⁷

Strauss se sám zapojil do hledání toho východiska v roce 1936 ve své knize *The Political Philosophy of Thomas Hobbes*, ve které nabízí dvě cesty.

- 1) Návrat ke státní autoritě, který bude spojený s novou interpretací Hobbese samotného.
- 2) Nalezení alternativy k hobbesiánství v klasické politické filozofii.

Významný současný německý znalec Schmittova i Straussova myšlení Heinrich Meier se snaží poukázat na to, že Schmittova kniha z roku 1938 *The Leviathan in the State Theory of Thomas Hobbes: Meaning and Failure of a Political Symbol* je reakcí na hobbessovskou knihu Leo Strausse.⁴⁸

Leo Strauss se politickou filozofií Thomase Hobbese zabýval dlouhodobě, právě Carl Schmitt mu pomohl získat zahraniční stipendium ve Francii a později ve Velké Británii, kde Leo Strauss důkladně Hobbese studoval. Leo Strauss tak opustil Německo v neklidné době, kdy se k moci dral nacionální socialismus, ve kterém by dále nemohl Leo Strauss jako badatel působit. Dokonce by byl možná i ohrožen na životě, pokud vezmeme v úvahu jeho židovský původ.

⁴⁷ Ibid, p. 839.

⁴⁸ Ibid, p. 839.

3 *Konzervativní odpor vůči nacionálnímu socialismu*

Schmitt sám se aktivně angažoval společně s pruským aristokratem Kurtem von Schleicherem⁴⁹ ve snaze obejít parlament a zavést dočasnou diktaturu říšského prezidenta s využitím jeho ústavních pravomocí.⁵⁰ Tyto pravomoci měly být zdůvodněny schmittovsky a mělo se přitom využít i vhodných ideologických momentů, jako je spojením úřadu prezidenta s mýty národa.⁵¹ Tuto strategii Schmitt ve dvacátých letech obdivoval ve fašistické Itálii. V poznámkách 49 a 50 jsem uvedl pokusy o rezistenci německého intelektuálního konzervatismu vůči nacionálnímu socialismu.⁵²

Do této doby spadá i dopis Leo Strausse adresovaný Karlu Löwithovi z 19. května 1933.⁵³ Leo Strauss v roce 1933 v dopise Karlu Löwithovi představil svůj odpor k nacionálnímu socialismu a v dopise rovněž důrazně vystoupil proti liberalismu.

3.1 *Dopis Karlu Löwithovi*

Dopis Leo Strausse adresovaný Karlu Löwithovi z 19. května 1933⁵⁴ vyvolal v dnešní době debatu o skrytém bytostném antiliberalismu politického myšlení Leo Strausse. Byl součástí sebraných spisů, které uveřejnil Heinrich Meier v roce 2001. V dopise⁵⁵, jehož citaci zde uvádím v českém překladu, Strauss píše: *“Fakt, že nové pravcové Německo nás netoleruje, neříká nic o principech pravice. Naopak jenom s principy pravice - s fašistickými, autoritářskými a imperiálními principy, lze bez apelu na nezadatelná práva člověka protestovat proti nečestnému opovržení.....Není žádný*

⁴⁹ Sám von Schleicher za další snahu čelit nacionálnímu socialismu, kdy se angažoval v pokusu návratu Hohenzolernů na německý trůn, zaplatil životem a byl 30. června 1934 zavražděn společně s dalšími oběťmi „Noci dlouhých nožů.“

⁵⁰ K obdobné snaze vyzýval i okruh intelektuálů vedených Stefanem Georgem, jehož báseň *Secret Germany* se stala výzvou pro ustanovení hierarchické spirituální aristokracie, ve které neměly ideje nacionálního socialismu žádné místo. Tato báseň inspirovala Bertholda Schenka Grafa von Stauchenberga, který se podílel na hrdinském činu, jehož cílem měl být atentát na Hitlera 20. července 1944.

⁵¹ McCormick, J. P.: *Political Theory and Political Theology: The Second Wave of Carl Schmitt* in English, *Political Theory*, Vol. 26, No. 6 (Dec., 1998), Sage Publications, p. 837. online: <http://www.jstor.org/stable/191997>

⁵² McCormick dále popisuje informaci, že autoritářské luteránství z Pruska a fanatické středoevropské katolictví by mohly mít podíl na vzestupu Třetí říše. (McCormick, p. 843.)

⁵³ Leo Strauss, *Gesammelte Schriften*, Bd. 3: *Hobbes' politische Wissenschaft und zugehörige Schriften*, Briefe (Heinrich Meier, ed.), Metzler Verlag 2001, pp. 624-25.

⁵⁴ *Ibid.*

⁵⁵ http://balkin.blogspot.com/2006/07/letter_16.html

*důvod plazit se ke kříži a také ne ke kříži liberalismu, dokud se někde na světě nachází jiskra románského myšlení. Radši než nějaký kříž, tak radši ghetto.*⁵⁶

Zde chci vysvětlit Straussovo politické uvažování. Strauss v dopise explicitně odmítl možný odpor vůči novému pravicovému režimu v Německu (tj. nacionálnímu socialismu) na bázi liberalismu a přihlásil se k fašismu, autoritářství a imperialismu, na jejichž základě by bylo možné čelit nacionálnímu socialismu. Strauss se tímto dopisem dostává do roviny odpůrců nacionálního socialismu, ovšem na velmi zvláštním základě. Dopis má zásadní význam k popsání jedinečného Straussova politického uvažování. Dopis byl v nedávné době předmětem akademické debaty.

K objasnění Straussových pohnutek se ve Spojených státech v roce 2007 konala akademická diskuse Annual Meeting of the American Political Science Association⁵⁷, 30. srpna – 2. září 2007, Chicago, Illinois.⁵⁸ Tato konference měla za cíl objasnit tento Straussův kontroverzní dopis. V panelu vystoupili: Timothy Fuller (Colorado College), Tracy B. Strong (University of California, San Diego), Catherine Heldt Zuckert (The University of Notre Dame), Michael Goldfield (Wayne State University) a Alan Gilbert (Denver University). S těmito účastníky konference jsem se spojil s pomocí emailu a většina těchto panelistů mi poslala svoje projevy, které přednesli na konferenci.⁵⁹

Dále jsem rovněž požádal pomocí emailu i další straussiány a žáky Leo Strausse, aby se k dopisu vyjádřili.

Další velký zdroj straussiánského myšlení je straussiánská internetová databáze,⁶⁰ kde jsem přišel do emailového kontaktu se studentem Leo Strausse jménem Hilail Gildin.

Našel jsme si rovněž review knihy Anne Norton *Leo Strauss and the Politics of the American Empire* a přišel jsem do kontaktu s kritiky Anne Norton, kterými jsou Jason Costopoulos a Leslie Goldstein. Tyto kritiky jsem rovněž požádal, aby se

⁵⁶ „... *the fact that the new right-wing Germany does not tolerate us says nothing against the principles of the right. To the contrary: only from the principles of the right, that is from fascist, authoritarian and imperial principles, is it possible with seemliness, that is, without resort to the ludicrous and despicable appeal to the droits imprescriptibles de l'homme to protest against the shabby abomination. I am reading Caesar's Commentaries with deep understanding, and I think of Virgil's Tu regere imperio... parcere subjectis et debellare superbos. There is no reason to crawl to the cross, neither to the cross of liberalism, as long as somewhere in the world there is a glimmer of the spark of the Roman thought. And even then: rather than any cross, I'll take the ghetto.*“, v originále dostupné v Příloha I.

⁵⁷ <http://www.apsanet.org/index.cfm>

⁵⁸ Záznam z konference: Dostupné na [www](http://www.apsanet.org/index.cfm):

<<http://video1.mscd.edu/ramgen/academic/webct/psc1020/APSA07.rm>>

⁵⁹ Výjimku tvoří Michael Goldfield z Wayne State University, od kterého nemám jeho projev k dispozici v písemné podobě.

⁶⁰ <http://groups.yahoo.com/group/leo-strauss/>

vyjádřili ke Straussově kontroverzním dopisu. Leslie Goldstein byl velmi nápomocný a pomocí emailu mi zprostředkoval kontakt s dalšími žáky Leo Strausse. Mezi tyto myslitele patří Nathan Tarcov (University of Chicago), Catherine Zuckert (Notre Dame University), a Tom Pangle (University of Texas, předtím University of Toronto).⁶¹

Catherine Zuckert jsem již předtím kontaktoval ve věci konference v Chicagu. Záměrem tohoto mého snažení bylo zjistit, jak se dnešní americká akademická strausiánská obec staví ke kontroverznímu Straussovu dopisu.

3.1.2 Straussiáni a kontroverzní dopis Leo Strausse

Mezi ty, kteří Strausse na konferenci obhajovali byli Timothy Fuller a Catherine Heldt Zuckert.

Rovněž strausiáni, se kterými jsem byl v kontaktu přes email Leslie Goldstein, Thomas Pangle, Nathan Tarcov, Hilail Gildin a Jason Costopoulos, se vyjádřili na obhajobu Leo Strausse.

Na strausiánské konferenci (Annual Meeting of the American Political Science Association, 30. srpna – 2. září 2007, Chicago, Illinois, konkrétně Roundtable on Strauss and America) zazněla obhajoba i kritika Strausse. Mezi obhájce Strausse patří Timothy Fuller a Catherine Heldt Zuckert. V této kapitole představím témata jejich obhajoby a základní teze, které na konferenci přednesli.

Catherine Zuckert připustila, že jí je líto, že Strauss napsal tento konkrétní dopis.⁶² Zuckert uvedla dva důvody proč si ale nemyslí, že Straussův dopis je klíčem ke zjištění jeho pravých politických pozic. Napsala, že dopis byl napsán dříve, než Strauss objevil esoterické psaní filozofů, jako byl Farabi a Maimonides. Je jí ale známo, že právě proto kritici kritizují Strausse s tím, že právě tento dopis je klíčem k Straussovým politickým postojům, protože právě ještě neobjevil esoterické psaní a psal to, co si myslí. Pak si podle kritiků začal dávat pozor na to, co píše a jak to píše.⁶³

⁶¹ V originále: *"I took a few courses with Strauss but have not read his entire corpus, so I referred this inquiry also to three eminent students of Strauss, Nathan Tarcov, Tom Pangle, and Catherine Zuckert. I am hoping that they too will reply to you."*, Emailová komunikace, odesílatel Leslie Goldstein, 27.7.2007.

⁶² V originále: *„I will begin by admitting that I am sorry that Strauss wrote this particular letter to Loewith."*, Dostupné v: emailová korespondence, 29.8.2007, odesílatel Catherine Zuckert

⁶³ V originále: *„The first reason I do not think that this letter should be taken as the "key" to the real or secret meaning of Strauss's later writings and thought is that the letter was written before Strauss made and worked out the discoveries that led him to believe that the traditional or received views of the Islamic and Judaic medieval philosophers, Farabi and Maimonides, were wrong; they were not Aristotelians, but*

Dopis je podle Zuckert otázkou politické praxe, podle ní Strauss ukazuje, jak se mají lidské osoby chovat ve specifických chvílích. Není to podle ní výpověď pravých Straussových politických principů.⁶⁴ Tato teze Zuckert je ale v rozporu s dlouholetým filozofickým snažením autorky, jménem Shadia B. Drury, která se podle svých slov snaží o nalezení Straussova politického profilu pomocí četby Straussových textů. Snaží se vyvodit Straussovy politické postoje.⁶⁵

Zuckert objasnila důležité téma Straussova dopisu a to: „*spare the vanquished and to crush the arrogant*“⁶⁶. Zuckert si všímá podobností mezi touto formulací a formulací ze Straussovy přednášky *German Nihilism*⁶⁷, ve které Strauss přednáší o tom, že Německo nemá právo být imperiální mocnost, protože si vybrali do svého vedení Hitlera. Strauss obhajuje Velkou Británii, která si má podle něj uchovat status impéria. Podle Zuckert je tak nutno odlišit právoplatné vedení od krutého a násilného vedení.⁶⁸ Zuckert také citovala Strausse, podle kterého forma vlády, která je ustavena vítěznou mocností nevydrží.⁶⁹ To podle Zuckert vyvrací možné úvahy o strausiánském pozadí války v Iráku.

Platonists. And his new understanding of medieval political philosophy led him to a new understanding of ancient Greek thinkers like Hesiod, Herodotus, Xenophon, and, most important, Plato.”, Ibid.

⁶³ V originále: „*It is difficult to believe that Strauss's new understanding of the political character of philosophy would not have had some effect on his understanding of politics, especially as it related to his own position as a "man of science" or student of philosophy. And that is the explicit question addressed in the letter to Loewith. Some critics of Strauss have suggested, on the contrary, that the fact that Strauss had not yet discovered the "art of writing" or "secret teaching" is a reason to take the letter to Loewith as an open (sort of—it is a private letter) statement of what Strauss truly believed. Later he learned to hide his true thoughts—or opportunistically praised, somewhat, the country that granted him asylum.*“, Dostupné v: Ibid.

⁶⁴ V originále: „*The letter concerns a question of political practice, i.e., what should be done by certain individuals or kinds of human beings in a specific set of circumstances. It is not a statement, much less an explanation of his political principles.*“, Dostupné v: Ibid.

⁶⁵ Rozhovor s kritičkou Strausse, kterou je Shadia B. Drury a obhájcem Straussových myšlenek, kterým je Harvey Mansfield. On Point With Tom Ashbrook, Leo Strauss and the American Right Thursday, 15. května 2003. Dostupné na [www:< http://www.onpointradio.org/2003/05/leo-strauss-and-the-american-right>](http://www.onpointradio.org/2003/05/leo-strauss-and-the-american-right)

⁶⁶ Viz. Straussův dopis Karlu Löwithovi, příloha I.

⁶⁷ Strauss, Leo.: *German Nihilism*, přednáška 26.2. 1941, New School for Social Research. Dostupné v: Interpretation, Spring 1999, V originále: „*by choosing Hitler for their leader in the crucial moment, in which the question of who is to exercise planetary rule became the order of the day, the Germans ceased to have any rightful claim to be more than a provincial nation; it is the English, and not the Germans, who deserve to be and to remain, an imperial nation: for only the English, and not the Germans, have understood that in order to deserve to exercise imperial rule, regere imperio populos, one must have learned for a very long time to spare the vanquished and to crush the arrogant.*“

⁶⁸ V originále: „*You will recognize the phrase from the infamous 1933 letter and now understand its significance. It distinguishes rightful, from cruel and violent rule.*“, Dostupné v: emailová korespondence, 29.8.2007, odesílatel Catherine Zuckert

⁶⁹ V originále: „*A form of government which is merely imposed by a victorious enemy will not last.*“, Dostupné v Ibid.

Timothy Fuller se zejména věnoval debatě, kterou vedl Alexandre Kojeve a Leo Strauss o tématu tyranie. Straussova kniha *On Tyranny* obsahuje i tuto Straussovou debatu.

Podle Fullera Strauss odmítal univerzální homogenní stát a poukazoval na nemožnou aktualizaci tohoto konceptu.⁷⁰ Univerzální stát by potřeboval shodné morální porozumění o základních otázkách, a to vyžaduje pravé poznání a moudrost.⁷¹

Podle Fullera byl Strauss zklamán liberalismem v čase Výmarské republiky.

Fuller vnímá Straussovo vítání fašismu, autoritářství a imperialismu, jakožto antické pojetí principů pravicového myšlení.⁷² Podle Fullera Strauss vnímá pozitivně fašismus, autoritářství a imperialismus a odmítá lidská práva.⁷³ Podle Fullera může být Strauss ovlivněn italským fašismem, který reprezentuje Mussolini. Strauss raději mluví o antickém Římě.⁷⁴

Fuller se připojuje k tezi, kterou přednesla Zuckert, tzn. že si Strauss myslel, že modernita je špatná, amerika je moderní, ale i tak amerika je dobrá. Fuller tento postoj obhajuje s tvrzením, že takto na něj působí četba Straussových děl.⁷⁵ Tato teze je ostře v protikladu s názorem, který propaguje autorka Shadia B. Drury, která píše, že se Strauss obával modernity, vnímal ameriku jako moderní stát a obával se i ameriky.

Nyní představím své zkoumání, kdy jsem se významných straussiánů z akademické sféry pomocí emailu ptal na jejich pohled na kontroverzní Straussův dopis z května 1933.

Hilail Gildin⁷⁶ mi doporučil Straussovou knihu *On Tyranny*, ve které Strauss rozebírá tyranské vlády.⁷⁷

⁷⁰ V originále: „*Strauss rejects as grotesque the universal homogeneous state but, more importantly, he argues that its actualization is impossible, and that the tyrannical instruments of this world historical effort will not be self-liquidating.*“, Dostupné v: emailová korespondence, 3.9.2007, odesílatel Timothy Fuller

⁷¹ V originále: „*For the universal state requires universal agreement regarding the fundamentals, and such agreement is possible only on the basis of genuine knowledge or of wisdom.*“, Dostupné v: Ibid.

⁷² V originále: „*He goes on to say that it is from the perspective of the right, as anciently understood, that a proper critique of the Hitler regime (and in due course Communism) is to be launched.*“, Dostupné v: Ibid.

⁷³ V originále: „*It is true that he refers positively to “fascist, authoritarian and imperial principles,” and he disdains the philosophy of the rights of man.*“, Dostupné v: Ibid.

⁷⁴ V originále: „*He may have been intrigued by Mussolini’s fascism. He does not say so here, speaking rather of ancient Rome.*“, Dostupné v: Ibid.

⁷⁵ V originále: „*I accept the formulation of the professors Zuckert: Strauss thought that modernity was bad, that America is modern, but that America is good. I accept it because it appears to me accurately to summarize what I believe I have read in Strauss’s work.*“, Dostupné v: Ibid.

⁷⁶ Hilail Gildin je editorem publikace *An Introduction to Political Philosophy, Ten Essays by Leo Strauss*, Wayne State University Press, 1989.

Rovněž mi poslal svou přednášku, kterou přednesl v roce 2006 na akademické půdě The New School For Social Research s názvem *Leo Strauss on the Understanding of the Politically Better and Worse*, ve které popisuje jeho vlastní setkání se Straussovou filozofií. Gildin píše: „*Setkání s Leo Straussem v Chicagu v padesátých letech byl osvobozující zážitek. Univerzita pod vedení Hutchinse a Adlera věnovala pozornost studiu velkých knih.*“⁷⁸

Leslie Goldstein mi zprostředkoval emailovou komunikaci se straussiány, kterými jsou Nathan Tarcov⁷⁹, Thomas Pangle⁸⁰ a Catherine Zuckert⁸¹. Goldstein v emailu napsal, že podle Strausse mají vládcí právo na nezákonné jednání.⁸² Toto Goldsteinovo chápání Strausse je velmi podobné Mansfieldově představě silné exekutivy, o které se ale v této práci nebudu zmiňovat.

Goldstein myšlenku rozvádí v dalším emailu: „*O omezení vlády práva vládcí se dá říci toto: Řekl bych, že je to velmi starý příběh už od Aristotela. Mám na mysli situaci, že vláda práva je dobrá, ale někdy přicházejí výjimky a považují za výhodnější se spolehnout na lidskou bytost dobrým úsudkem ve vedení státu, která je schopná „ohýbat“⁸³ zákony, pokud to vyžaduje situace. Locke tuto prerogativní vlastnost exekutivy řešil a Abraham Lincoln, podle mě náš nejlepší prezident, obhajoval své zastavení platnosti části americké ústavy (habeas corpus), kvůli válečnému stavu. Lincoln se ptal: Mám následovat jednu malou část ústavy (habeas corpus), ačkoli by došlo k zhroucení celé ústavní struktury? Lincoln si odpověděl: Ne. Dostal se tak do konfliktu s nejvyšším soudem, který ovšem po válce uznal, že sice platí vláda práva, ale ve stavu ohrožení si právo diktuje sám stav ohrožení. Je těžké mít osoby ve funkcích,*

⁷⁷ V originále: „*One way would be to read essay I and III of the collection entitled "What Is Political Philosophy and Other Studies" and to follow this with the University of Chicago edition of On Tyranny.*“, Dostupné v: emailová korespondence, 30.7.2007 od Hilain Gildin

⁷⁸ V originále: „*Encountering Leo Strauss at the University of Chicago in the 1950's was a liberating experience. The University, under the leadership of Hutchins and Adler, had already made a strong commitment to the study of the great books.*“, Dostupné v: Gildin.H.: Leo Strauss on the Understanding of the Politically Better and Worse, 2006, příloha emailové korespondence, odesílatel Hilail Gildin, 30.7.2007.

⁷⁹ Nathan Tarcov napsal obhajobu Leo Strausse s názvem: *Will the Real Leo Strauss Please Stand Up?*, dostupné na [www:<http://www.the-american-interest.com/article.cfm?piece=166>](http://www.the-american-interest.com/article.cfm?piece=166)

⁸⁰ Thomas Pangle napsal knihu *Leo Strauss: An Introduction to His Thought and Intellectual Legacy*. Johns Hopkins University Press, 2006

⁸¹ Catherine Zuckert je společně se svým manželem Michaelem autorkou knihy *The Truth about Leo Strauss*, první kapitola knihy dostupná na [www:<http://www.press.uchicago.edu/Misc/Chicago/993329.html>](http://www.press.uchicago.edu/Misc/Chicago/993329.html)

⁸² V originále: „*resort by rulers to lawlessness*“, Dostupné v: emailová korespondence odesílatel: Nathan Tarcov, 30.7.2007. (autor citátu Leslie Goldstein, posláno pro adresáta Nathan Tarcov, datum neznámé.)

⁸³ V originále: *bend the rules*

s dobrým soudem a správnými principy, tak aby byla zajištěna rozhodnost, když bude potřeba. Nejsou to jednoduché záležitosti.“⁸⁴

Zde Goldstein nachází ve Straussově myšlení identickou myšlenkovou linii, která je přítomná v Mansfieldově představě silné exekutivy.

Goldstein si rovněž všímá, že v předmluvě knihy *Essays on the Scientific Study of Politics* je možno nalézt odkazy, které vypovídají o tom, že Strauss uznával potřebu studené války.⁸⁵

Nathan Tarcov byl jediným z oslovených straussiánů, který působil v americké administrativě.⁸⁶ Tarcov mi napsal, že považuje za velmi těžké vstoupit do diskuse mezi Straussem a Löwithem, když neznáme jejich předchozí debatu. To byl názor, který mi napsal i Costopoulos.

Tarcov poznamenal, že po příchodu do Británie se Strauss stal velkým obdivovatelem Velké Británie a že v ní spatřoval onu jiskru románského ducha, o kterém psal v dopise Löwithovi.⁸⁷

Thomas Pangle⁸⁸ prostřednictvím Leslieho Goldsteina napsal, že se Strauss pokoušel dopisem Löwitha (svého starého přítele) šokovat.⁸⁹ Pangle píše o tom, že

⁸⁴ V originále: „on the rule of law as a restraint on rulers: I would say that here Strauss simply followed John Locke--it is an old story, as old at least as Aristotle, that the rule of law is a good thing but that sometimes exceptions come along where it is better to have a human being with good judgment in charge who is able to bend the rules to the needs of the situation. Locke discussed this as executive prerogative and Abraham Lincoln (to my mind our best president) defended his own wartime suspension of a part of the U.S. Constitution with the explanation "Am I to follow one small part of the Constitution (the habeas corpus clause) even if it costs us the survival of the entire constitutional structure?" His answer was "no." The U.S. Supreme Court's answer was that Lincoln erred, but the Court waited until the [Civil] war was safely over before it announced this answer. My own view is that both were correct. The Court's answer is what law "must" say, but in emergencies, the emergency must rule. The real difficulty is having people with good judgment and good principles in place to make the decision when needed. There are no easy solutions.“, Dostupné v: emailová korespondence odesílatel: Leslie Goldstein, 27.7.2007.

⁸⁵ V originále: „Leo Strauss in the preface to a book called "Essays on the Scientific Study of Politics" or something like that published in the mid-1950s, an edited collection that attacked the trend of highly quantitative "behavioralism" in political science, makes some brief statements that are very pro-Cold War. I was alluding to them. I believe that the editor of that book was Herbert Storing.“, Dostupné v: emailová korespondence, odesílatel: Leslie Goldstein, 27.7.2007

⁸⁶ Tarcov působil jakožto člen Policy Planning Staff na ministerstvu zahraničí, kde se věnoval psaním projevů pro záležitosti týkajících se East-West and Middle East policy od dubna 1981 do června 1982.

⁸⁷ V originále: „It is notoriously difficult to make out the tone of correspondence especially as we have no access to the writers' previous conversations. I'll note that only months later once Strauss has moved to London, he has come to admire liberal England, the English people, and Churchill, and sees them (NOT Fascist Italy) as the worthy heir of the Roman republic (letter to Klein, Feb 14, 1934). Similarly, despite what he says in the letter to Loewith about never being able to write in a language other than German, he is already writing to Klein in English from Paris 31 December 1933. The fullest expression of this shift (and of his understanding of German fascism) as far as I'm aware is his lecture on German Nihilism of February 1941, published in 1999 in Interpretation.“, Dostupné v: emailová korespondence, odesílatel: Nathan Tarcov, 30.7.2007.

liberalismus už nebyl schopen nástup Hitlera k moci zastavit, a že toto si Strauss dobře uvědomoval. Pangle píše o britském impériu, které mělo zastavit nacismus v Německu.⁹⁰ Strauss podle slov Pangleho nevěřil, že by se liberálové a křesťané postavili nacistům.⁹¹

Pangle si všímá Straussovy věty, kde popisuje Caesarovy *Zápisky o válce galské* a podle Pangleho má Strauss na mysli dobytí severních germánských barbarů.⁹² Strauss považoval za realistické oponovat nacistům apelem na podobu tradiční pravice, vítání britského impéria a navrácení se k římskému dědictví.⁹³ Po příchodu do Velké Británie Strauss obdivoval britskou kulturu a upřednostňoval ji před kulturou francouzskou a na závěru života se v dopise, který byl adresovaný Scholemovi vyjádřil, že vždy obdivoval britské politiky, oproti německým politikům 19. století.⁹⁴ Strauss považoval liberalismus za neadekvátní ideologii, která postrádá pro Strausse důležitého ducha klasické antiky.⁹⁵

Goldstein napsal, že Strauss věřil, že idea vítězství pravdy na sokratovském trhu je naivní a velmi nepřesná.⁹⁶ Goldstein uzavřel svůj dopis tvrzením, že Strauss byl mladý, když dopis psal a že německý profesorský sbor byl pronacistický s výjimkou antisemitismu, takže Strauss nebyl osamocen v tomto jeho kontroverzním pohledu

⁸⁸ Thomas Pangle je významný straussián, který učil Roberta Kagana. Sám Robert Kagan však straussiánský vliv na své politické vize stejně jako Wolfowitz odmítá. Kaganův postoj vysvětlen zde: Kagan, Robert.: *I Am Not a Straussian, At least, I don't think I am*, Volume 011, Issue 20, 02/06/2006, dostupné na [www<http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/006/6561wsoy.asp>](http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/006/6561wsoy.asp)

⁸⁹ V originále: „*I think Strauss is to some extent letting off steam and deliberately trying to shock his old friend.*“, Dostupné v: emailová korespondence: odesílatel Leslie Goldstein 28.7.2007, autor: Thomas Pangle

⁹⁰ V originále: „...*what the letter shows most clearly is that at that time Strauss despaired of continental liberalism's coming to the rescue or even standing up to Hitler, and thought that only the British empire—if (a big if) it found itself again—could or would do so.*“, Dostupné v: Ibid.

⁹¹ V originále: „*Strauss was apparently at that time (May 1933) convinced that liberals and Christians simply were not going to do anything about the Nazis and that it was foolish to rely on them.*“, Dostupné v: Ibid.

⁹² V originále: „*Caesar's Commentaries—by which I believe Strauss is referring among other things to the great Roman conquest of the northern Germanic barbarians..*“, Dostupné v: Ibid.

⁹³ V originále: „*Strauss still thought it was most realistic to oppose Nazis by the appeal to a non-racist, more traditional right, looking to the British empire, and, on the continent and even within Germany, back to the Holy Roman Empire and the Roman heritage.*“, Dostupné v: Ibid.

⁹⁴ V originále: „...*when he gets to England a year or so later, he writes very approvingly of the difference in spirit between the English and the French. Near the end of his life, in a letter to Scholem, he talks of how much in his younger days he preferred the British leaders to the German (of the nineteenth century).*“, Dostupné v: Ibid.

⁹⁵ V originále: „*Strauss saw liberalism as inadequate because it lacked enough of the spirit of classical antiquity.*“, Dostupné v: Ibid.

⁹⁶ V originále: „*I would say rather that Strauss believed that the premise that truth will win out in the market place of ideas is naive and sometimes mistaken.*“, Dostupné v: Dostupné v: emailová korespondence, odesílatel: Leslie Goldstein, 27.7.2007

z května 1933.⁹⁷ Toto potvrzuje Catherine Zuckert, která píše, že existovala skupina profesorů, kteří vědomě, či nevědomky podporovali Hitlerův režim. Mezi tyto profesory podle Zuckert patřili: Spengler, Moeller van der Bruck, Carl Schmitt, Ernst Juenger a Martin Heidegger. Tito profesori podporovali aristokratičnost, statečnost a spílali prázdnotě a vulgaritě liberální buržoazní společnosti.⁹⁸

3.1.3 Löwithova odpověď na Straussův dopis

Löwith na tento Straussův dopis odpověděl s dopisem z 28. května 1933 ve kterém píše: *„Je to velmi proti principů pravice, pokud (nacionální socialismus, pozn.aut) netoleruje ducha vědy a německé Židy... ...Fašismus je absolutně produkt demokracie.“*⁹⁹

Löwith tedy nesouhlasí se Straussem, a Löwith píše, že pravicový postoj nacionálního socialismu vůči německým Židům je proti principům pravice.

Löwith v dopise vůbec nekomentuje Straussovy principy pravice, tj. fašismus, autoritářství a imperialismus. V následující korespondenci mezi těmito dvěma mysliteli je toto téma už kompletně vypuštěno.

⁹⁷ V originále: *„Strauss was young when he wrote it. I do know that the German professoriate as a group was pro-Nazi, with the reservation "except for the anti-semitism," at the time Hitler was elected, so he was certainly not alone in his naivete“*, Dostupné v Ibid.

⁹⁸ V originále: *„...group of professors and writers who knowingly or ignorantly paved the way for Hitler (Spengler, Moeller van den Bruck, Carl Schmitt, Ernst Juenger, Heidegger)“ (362). These authors all urged the supreme nobility of courage and berated the emptiness, if not vulgarity of liberal, bourgeois existence.“*, Dostupné v: emailová korespondence, 29.8.2007, odesílatel Catherine Zuckert.

⁹⁹ *„...as for your right-left distinction, however, this surprises me how you could take up the same dogmatic view of politics. It speaks very much against the "principles" of the right if they factually do not tolerate the spirit of science and the German Jews – whereby you do not know that I, in no way, represent the "liberal" and human rights "free-thinker." In addition, fascism is absolutely a democratic growth.“*, Dostupné v Příloha II.

4 Leo Strauss a esoterické psaní

4.1 Kontroverze spojené s esoterickým psaním

Důležitým tématem pro Strausse bylo esoterické psaní. Již jsem uvedl, že toto téma souvisí se Straussovým příklonem k platonismu a má tak filozofický půdorys. Nicméně Shadia B. Drury se snaží dát tématu osobní filozofický rozměr a připisuje Straussovi záměr, že se snažil ve svých dílech používat „esoterické psaní“, aby skryl svoje pravé, a jak Drury píše, kontroverzní přesvědčení.¹⁰⁰ Toto téma je velmi živé i dnes, protože víme, že Strauss přisuzoval filozofům umění skrytého „esoterického psaní“. Klasičtí filozofové se tak mohli vyhnout perzekuci. Téma Strauss popsal ve svém díle *Persecution and the Art of Writing* (1952).

Toto je velké strausiánské umění, které Strauss vyučoval, a naučil tak své žáky číst staré klasické knihy zcela novým způsobem. Otázka ovšem je, zdali se dá potvrdit teze, kterou tvrdí Drury, že sám Strauss tuto metodu používal, aby zakryl své pravé přesvědčení.

Irving Kristol, který je považován za zakladatele neokonzervatismu, napsal že sdílí straussovské přesvědčení, že není možno lidem říkat nepříjemnou pravdu, jinak by totiž došlo k úpadku společnosti. Kristol napsal: „*Jsou zde různé druhy pravd pro různé druhy lidí...Jsou zde pravdy pro děti, pravdy pro studenty, pravdy pro vzdělané dospělé osoby a pravdy pro vysoce vzdělané osoby a důraz na to, že jedna sada pravd je dostupná pro každého v moderní demokracii je klamný závěr.*”¹⁰¹

Toto je důraz na elitismus, který Leo Strauss a Irving Kristol sdíleli.

Můj názor zní, že někteří žáci Leo Strausse a neokonzervativci jako Abram Shulsky byli inspirováni Straussovým učením, ale jejich vnímání Strausse je značně zkreslené, jako to uvedu na příkladu Abrama Shulskyho.

Abram Shulsky, který pracoval v Pentagonu v Office of Special Plans, byl žákem Leo Strausse. Office of Special Plans měla za úkol nalézt důkazy o vlastnictví zbraní hromadného ničení v Iráku, před válkou v Iráku v roce 2003. Později se ukázalo,

¹⁰⁰ Viz. Drury, S.: *Leo Strauss and the American Right*. New York: St. Martin's, 1997.

¹⁰¹ V originále: „*There are different kinds of truths for different kinds of people...There are truths appropriate for children; truths that are appropriate for students; truths that are appropriate for educated adults; and truths that are appropriate for highly educated adults, and the notion that there should be one set of truths available to everyone is a modern democratic fallacy. It doesn't work.*“, dostupné na [www:< http://www.campusprogress.org/rws/3601/irving-kristol-a-neo-something>](http://www.campusprogress.org/rws/3601/irving-kristol-a-neo-something)

že tyto důkazy, že Irák vlastní zbraně hromadného ničení, se ukázaly být velkým podvodem.

Abram Shulsky v roce 1999 společně s Garry Schmittem napsal článek *Leo Strauss and the World of Intelligence*, ve kterém se Shulsky věnuje Straussovu esoterickému psaní a dále píše: „...Straussův pohled musí člověka upozornit na to, že politický život může být těsně napojen na podvod. Opravdu to znamená, že podvod je součástí politického života, a naděje, že je zde pravděpodobnost zřízení politiky, která se obejde bez podvodu je výjimka.“¹⁰²

Shulsky v roce 1999 nesprávně vnímá Straussovo pojetí esoterického psaní jako popis vztahu politiky a podvodného jednání a v roce 2003 se tento Straussův žák podílel na velkém podvodu v politice, když stál v čele Office of Special Plans a vytvářel nesprávné dezinformace o údajných zbraních hromadného ničení v Iráku. Tyto podvržené “důkazy“ se staly záminkou pro útok Spojených států na Irák v roce 2003.

Vrátím se ale ke Straussovi a k jeho vlastnímu a tudíž správnému chápání esoterického psaní. Shulskyho výklad Straussova esoterického psaní je, dle mého názoru, který opírám o další texty, zavádějící.

4.2 *Vlastní Straussův popis esoterického psaní*

Dá se říci, že Strauss přešel k platonismu a objevil esoterické psaní na konci 30. let. Rozvinutější úvahu na toto téma najdeme v přednášce, ve které se věnuje esoterickému psaní. Přednášku *How To Study Medieval Philosophy*¹⁰³ Strauss přednesl 16. května 1944 na akademické půdě Institute of Biblical and Post-Biblical studies.¹⁰⁴

Strauss v této přednášce identifikuje čtyři možné zdroje esoterického psaní.

¹⁰² V originále: „...Strauss's view certainly alerts one to the possibility that political life may be closely linked to deception. Indeed, it suggests that deception is the norm in political life, and the hope, to say nothing of the expectation, of establishing a politics that can dispense with it is the exception.“, dostupné v: Schmitt Garry, Shulsky Abram.: *Leo Strauss and the World of Intelligence (By Which We Do Not Mean Nous)*, dostupné na

www:<http://www.hongpong.com/leo_strauss_and_world_intelligence_which_we_do_not_mean_nous_gary_j_schmitt_and_abram_n_shulsky>

¹⁰³ Dostupné na www:<<http://www.scribd.com/doc/524144/How-to-Study-Medieval-Philosophy>>

¹⁰⁴ V tomto období Strauss realizoval i další přednášky, jejichž analýza ovšem už ale není tématem práce. Přednášky: „*What Can We Learn from Political Theory?*“ z července 1942 a „*The Re-education of Axis Countries Concerning the Jews*“, která byla přednesena 7. listopadu 1943, obsahují Straussův pohled na spojení politické filozofie a politické praxe.

Prvním z nich je Latinský Averroismus, což je podle Strausse doktrína dvojí pravdy.¹⁰⁵ Pravda ve filozofii není pravdivá v teologii a naopak. Toto není přímé rozlišení, které aplikoval Averroes, ale bylo podle Strausse nadále zformováno jeho žáky.¹⁰⁶ V islámské filozofii je podle Strausse také patrný rozdíl exoterického učení, které je založeno na rétorických argumentech a esoterické učení plné demonstrativních a vědeckých argumentů.¹⁰⁷ Podle Strausse studenti islámské filozofie nevěnovali pozornost esoterickému pojetí filozofie. Sám Strauss esoterické psaní objevil pomocí islámské filozofie. Vědecké učení islámských filozofů je esoterickým (skrytým) učením. Naproti tomu jejich exoterické (veřejné učení) není jejich pravdivým učením. Je proto podle Strausse nutná speciální technika čtení. Takovou techniku Strauss učil své žáky a tato technika je založena na tzv. *slowreading*, tj. opakovaným pomalým čtením textu a s koncentrací čtenáře přímo na text a na terminologii v textu obsaženou.

Dalším pojetím esoterie se podle Strausse zabýval i Platón. Esotericismus je dle Strausse přítomen už v Platónovi. Je to doktrína o Phaedrovi, doktrína o velikosti mluveného slova.¹⁰⁸ Sám Strauss tuto doktrínu rovněž jako profesor v Chicagu aplikoval a tato technika byla studenty velmi ceněna.¹⁰⁹ Tato doktrína je podle Strausse už přítomná v Platónově díle, kde píše o ctnostných a vznešených lžích. Tato technika esoterického psaní je ovšem Straussem pozorovaná ve všech Platónových dílech. Podle Strausse se dalším pojetím esoterického psaní zabýval Maimonides, který podle Strausse sám trval na skrytém charakteru svého učení.¹¹⁰ Posledním typem esoterického psaní, o kterém se Strauss v přednášce zmiňuje, je stará židovská kniha *Sefer Yetzirah* zabývající se židovskou esoterikou.

¹⁰⁵ V originále: double truth, Dostupné v: Strauss, L.: *How To Study Medieval Philosophy*, Biblical and Post-Biblical studies, 16. května 1944, p. 336. Dostupné na [www <http://www.scribd.com/doc/524144/How-to-Study-Medieval-Philosophy>](http://www.scribd.com/doc/524144/How-to-Study-Medieval-Philosophy)

¹⁰⁶ Ibid. p. 336.

¹⁰⁷ Ibid. p. 336.

¹⁰⁸ V originále: "Superiority of oral teaching", Ibid. p. 336.

¹⁰⁹ Jak napsal Heinrich Meier o strausiánské škole v předmluvě svého díla: „Members of a school, however, are inclined to value the oral tradition more highly.“ Dostupné v: Dostupné v: Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007. p. xix. (preface)

¹¹⁰ Strauss, L.: *How To Study Medieval Philosophy*, Biblical and Post-Biblical studies, 16. května 1944, p. 336. Dostupné na [www <http://www.scribd.com/doc/524144/How-to-Study-Medieval-Philosophy>](http://www.scribd.com/doc/524144/How-to-Study-Medieval-Philosophy)

4.3 *Shadia Drury a její podled na esoterické psaní*

V této kapitole se budu zabývat článkem, který napsala Shadia Drury s názvem *The Esoteric Philosophy of Leo Strauss*.¹¹¹ Tento článek čerpá z přednášky, kterou autorka měla na University of Guelph.¹¹² Článek *The Esoteric Philosophy of Leo Strauss* není výhradně kritikou Strausse, autorka zde nabízí vhodnou analýzu Straussova chápání esoterického psaní. Více kritická vůči Straussovi je v knize *Leo Strauss and the American Right*.

Jak jsem již výše uvedl, Leo Strauss dospěl k poznání esoterického psaní prostřednictvím četby islámských středověkých filozofů. Tuto tezi podporuje i Shadia Drury.¹¹³ Filozofové v antice a muslimští středověcí filozofové psali esotericky, aby se vyhnuli perzekuci ze strany vládnoucí moci.¹¹⁴ Filozofie, která se stala známou, je filozofií exoterickou. Z ní podle Strausse vznikla politická filozofie.

Jak píše Strauss ve své knize *Persecution and the Art of Writing*: „*Exoterická filozofie byla užitečná v tom, že chránila filozofii. Bylo to brnění, pod kterým se filozofie skryla. Toto brnění bylo potřeba z politických důvodů. Byla to forma, která byla viditelná politickou komunitou. Byl to politický aspekt filozofie. Byla to politická filozofie.*“¹¹⁵

Formu jak byly tyto texty psány popisuje Shadia Drury: Jednalo se o „*odporující teze, opakující se teze, které ale byly následně kontrovány jinou tezí, což dávalo čtenáři pocit nekompaktnosti textu, formulace, které se nepřesně opakují, pseudonymy, podivné výrazy, časté používání technických výrazů, mnohoznačné výrazy a další nevhodné formulace.*“¹¹⁶

¹¹¹ Drury, S.B.: *The Esoteric Philosophy of Leo Strauss*, Political Theory, Vol. 13, No. 3, srpen 1985, pp. 315-337, Dostupné na [www <http://www.jstor.org/stable/191234>](http://www.jstor.org/stable/191234)

¹¹² Shadia Drury vedla přednášku 11. června 1984 v Canadian Political Science Association, University of Guelph. Rozšířená forma této přednášky je obsahem tohoto článku.

¹¹³ „*The Islamic philosophers were first to bring to the attention of Leo Strauss the discord between philosophy and the world.*“ Dostupné v: Drury, S.B.: *The Esoteric Philosophy of Leo Strauss*, Political Theory, Vol. 13, No. 3, srpen 1985, p. 317, Dostupné na [www <http://www.jstor.org/stable/191234>](http://www.jstor.org/stable/191234)

¹¹⁴ „*Ancient philosophers cultivated to avoid persecution in societies with a violent antipathy to philosophy.*“ Dostupné v Ibid, p. 315.

¹¹⁵ V originále: „*The exoteric teaching was needed for protecting philosophy. It was the armor in which philosophy had to appear. It was needed for political reasons. It was the form in which philosophy became visible to the political community. It was the political aspect of philosophy. It was "political" philosophy.*“ Dostupné v: Strauss, L.: *Persecution and the Art of Writing*, Westport, CT: Greenwood Press, 1973, p. 18. Citováno dle: Drury, S.B.: *The Esoteric Philosophy of Leo Strauss*, Political Theory, Vol. 13, No. 3, srpen 1985, p. 317, Dostupné na [www <http://www.jstor.org/stable/191234>](http://www.jstor.org/stable/191234)

¹¹⁶ V originále: „*Clues to this peculiar form of writing include the following: contradictions, principles frequently stated but silently contradicted by upholding an incompatible view, inexact repetitions, pseudonyms, strange expressions, a frequent use of technical language, ambiguity of expression, and*

Strauss ve své knize *Persecution and the Art of Writing* napsal, že se staří autoři báli perzekuce, ale Shadia Drury k tomu dodává, že pokud by došlo k odhalení pravé esoterické filozofie, tak by to mělo následky v podobě *ohrožení politického řádu a stability*.¹¹⁷

Strauss podle Drury píše rovněž o tom, že strach z oponentů umožnil antickým autorům lépe zakrýt své pravé myšlenky. Slovy Leo Strause: „*Filozofové se báli újmy, kterou mohli utřít tím, že by se rozšíření pravého poznání mezi většinu stalo ohrožením pro věrnost členů filozofické školy, jejichž víra v poznání byla slabá.*“¹¹⁸

Podle Drury se Strauss snaží objevit a obnovit tyto staré teze z čistě praktického hlediska, snaží se o *zastavení úpadku západní civilizace*.¹¹⁹ Je zde na místě se ptát, zda je Straussova teze platná, že opravdu dochází k úpadku západní civilizace. Pro konzervativce typu Strausse, který staví na antických textech je moderna vyloženě nedobrou záležitostí. Ovšem Straussova pozice nemusí být v tomto případě pravdivá a existuje protiargument, že společnost se nadále vyvíjí. To bych mohl nazvat termínem progresivismus, který Strauss použil v přednášce *How To Study Medieval Philosophy*, kterou jsem popsal výše. Dle mého názoru není možné hovořit o sporu mezi antickou civilizací a modernou, jak ho vidí Strauss. Dle mého názoru je nepochybně správné hledat inspiraci u starých filozofů, ale také je nutno vzít v potaz pokrok ve všech oblastech lidského života. Pro Strausse je nepochybně velmi prioritní filozofický život, který byl velmi vyspělý v antickém čase. Z tohoto důvodu Strauss kritizuje modernu, neboť dnes už civilizace zdaleka tak moc nespolehá na staré antické ideály a ctnosti. Tuto strausiánskou pozici dobře vyjádřil žák Leo Strausse Allan Bloom ve své knize *The Closing of the American Mind*, kde hovoří o úpadku morálky a ctnosti, kterou pozoruje u studentů zhruba od 60. let.

other infelicities of style.“ Dostupné v: Drury, S.B.: *The Esoteric Philosophy of Leo Strauss*, Political Theory, Vol. 13, No. 3, srpen 1985, p. 317, Dostupné na [www <http://www.jstor.org/stable/191234>](http://www.jstor.org/stable/191234)

¹¹⁷ V originále: „*In particular, it is a philosophy that considers philosophical truth to be dangerous to political order and stability.*“ Dostupné v: *Ibid*, p. 317.

¹¹⁸ V originále: „*feared the harm which its publication would cause to those of their fellow-believers whose faith was weak*“ Dostupné v: Strauss, L.: *Persecution and the Art of Writing*, Westport, CT: Greenwood Press, 1973, p. 17. Citováno dle: Drury, S.B.: *The Esoteric Philosophy of Leo Strauss*, Political Theory, Vol. 13, No. 3, srpen 1985, p. 317, Dostupné na [www <http://www.jstor.org/stable/191234>](http://www.jstor.org/stable/191234)

¹¹⁹ V originále: „*Recovering this wisdom is therefore not just an exercise in antiquarianism, it is a noble project that has important practical consequences. It may well enable us to postpone, if not to arrest altogether, the decline of the West.*“ Drury, S.B.: *The Esoteric Philosophy of Leo Strauss*, Political Theory, Vol. 13, No. 3, srpen 1985, p. 316, Dostupné na [www <http://www.jstor.org/stable/191234>](http://www.jstor.org/stable/191234)

Shadia Drury shrnuje svou práci velmi kontroverzní formulací, že sám Strauss psal esotericky.¹²⁰ Tato teze se vyskytuje i úvodní pasáži knihy *Leo Strauss and the American Right* od stejnojmenné autorky, která v knize odkazuje na Straussův text *On Tyranny*.¹²¹ Bohužel tuto její tezi nemohu zatím ověřit u dalších relevantních zdrojů, a tak nechám tuto tezi prozatím bez komentáře.

5 *Neokonzervatismus*

Nyní představím neokonzervatismus ve Spojených státech amerických. Neokonzervatismus je ryze americký fenomén, za jehož ideového otce je považován Irving Kristol. Shadia B. Drury připisuje objevení termínu "neokonzervatismus" Michaelu Harringtonovi.¹²² Harrington byl socialisticky smýšlející editor magazínu *Dissent*. Sám Harrington tvrdil, že to nebyl on, kdo termín poprvé použil a vysvětlil, že termín byl v 60. letech používán celým editorským týmem. Irving Kristol začal sám používat termín neokonzervatismus k popisu svého politického myšlení. Michael Harrington termínem neokonzervatismus označoval novou vlnu konzervativně smýšlejících myslitelů, kteří se dostávali do americké politiky. V letech studené války, kdy probíhalo mocenské soupeření mezi Spojenými státy a Sovětským svazem se neokonzervativci stali zastáncemi jestřábiho přístupu vůči sovětské hrozbě. Konkrétně nepovažovali Kissingerovu politiku détente za vhodnou a upřednostňovali tvrdý nátlak na Sovětský svaz. V této době demokratický senátor Henry "Scoop" Jackson a nukleární fyzik Albert Wohlstetter propagovali tvrdý přístup vůči Sovětskému svazu. Wohlstetter vyučoval neokonzervativce, jako byli Paul D. Wolfowitz, Richard Perle a Zalmay Khalilzad.¹²³ Ve filozofii neokonzervatismu hraje důležitou roli tzv. jestřábi přístup, který je alfou a omegou neokonzervativního myšlení.

Seymour Martin Lipset napsal, že neokonzervativci nebyli od začátku sympatizanti Republikánské strany, i když je pravda, že Irving Kristol podporoval už v roce 1972 Richarda Nixona. Právě Richard Perle se podle vzoru demokratického senátora Henryho "Scoop" Jacksona stále hlásí k demokratické straně.¹²⁴

¹²⁰ V originále: „*Strauss himself writes esoterically and that he provides us with a great deal of reasons why philosophers ought to do so.*“, *Ibid*, p. 318.

¹²¹ Drury, S.: *Leo Strauss and the American Right*. New York: St. Martin's, 1997, p. 1.

¹²² Drury, Shadia.: *Leo Strauss and the American Right*, p. 137.

¹²³ Fukuyama, Francis.: *America at the Crossroads*, Yale University Press, 2006, p. 31.

¹²⁴ V případě Richarda Perleho se spíše jedná o symbolický akt, je to úcta k Henrymu Jacksonovi.

Osoba Henryho Jacksona je důležitá zejména pro to, že kolem sebe soustředila budoucí jestřáby americké administrativy Paula D. Wolfowitz a Richarda Perleho.¹²⁵ Jestřábové jsou součástí již druhé generace neokonzervativců. Neokonzervatismus se stal v 80. a 90. letech dominantní ideologií republikánské strany v USA. Stal se největším oponentem amerického liberalismu. Podíl na přenesení idejí Irvinga Kristola do politiky má v první řadě jeho syn William Kristol, který je editorem magazínu *Weekly Standard* a v devadesátých letech byl jedním z vedoucích strategiů republikánské strany.

Otec Irving Kristol patří tedy k první generaci neokonzervativců a jeho syn William Kristol patří ke druhé generaci neokonzervativců.

Mezi neokonzervativce první generace patří tyto osobnosti: Irving Kristol, Daniel Bell, Jeanne Kirkpatrick, Nathan Glazer, Norman Podhoretz, Seymour Martin Lipset, Samuel Huntington a James Q. Wilson.¹²⁶ Intelektuálové psali své články v časopise Irvinga Kristola *The Public Interest* a v časopise *Commentary*, který dlouhou dobu (přes 30 let) vedl Norman Podhoretz.¹²⁷ Nyní tento časopis vede jeho syn John Podhoretz. Tím se přesouváme k druhé generaci neokonzervativců, kteří mají politické ambice a zastávají jestřábí přístup v zahraničně-politických otázkách.

Mezi klíčové osobnosti druhé generace neokonzervatismu, kteří vstupují do politiky, patří: Paul D. Wolfowitz, Richard Perle, Zalmay Khalilzad, Douglas Feith, Lewis "Scooter" Libby, Elliott Abrams, Robert Kagan, William Kristol, Frank Gaffney Jr., Michael Ledeen a Charles Krauthammer. V devadesátých letech rovněž se k neokonzervatismu hlásil i významný politický filozof Francis Fukuyama.¹²⁸

5.1 Neokonzervativní myšlení

Irving Kristol, považovaný za zakladatele neokonzervatismu a zakladatel vlivného magazínu *The National Interest*, vyslovil základní teoretická dogmata a určil neokonzervativní pozice, jak v domácí, tak i v zahraniční politice. Pro Irvinga Kristola, stejně tak pro Leo Strausse, je největším nebezpečím pro současnou politiku a

¹²⁵ Hoder, Lukáš.: *První generace amerických neokonzervativců: mezi konzervativci a liberály*, *Politologický časopis*, 2/2006, p. 181 – 199.

¹²⁶ Drury, Shadia.: *Leo Strauss and the American Right*, p. 137.

¹²⁷ Práce, která se týká první generace neokonzervativců je: Hoder, Lukáš.: *První generace amerických neokonzervativců: mezi konzervativci a liberály*, *Politologický časopis*, 2/2006, p. 181 – 199.

¹²⁸ Později se ovšem Fukuyama od neokonzervatismu distancoval.

společnost individuální a sociální nihilismus a sociální a politický úpadek, zejména morálního charakteru.

Pro neokonzervatismus není národní zájem jen analytický koncept a nemůže být redukován na materiální strategickou politiku. Z tohoto pohledu se neokonzervatismus jeví jako blízký idealismu. Neokonzervatismus tedy útočí na realismus z idealistické perspektivy. Podle neokonzervatismu je realismu nejenom teoreticky zavádějící analytický koncept, ale je rovněž destruktoem politické ctnosti ve společnosti, a tudíž přímo hrozbou pro přímou existenci polity. Z tohoto pohledu se neokonzervatismus jeví jako blízký komunitarismu, který při myšlenkově-ideologickému střetu s liberalismem používá velmi podobné argumenty, které se snaží bojovat s negativním následkem moderního liberalismu – „*individuálním sobectvím dnešní doby*“¹²⁹, které způsobuje korozi společnosti a vytváří tak „*nepřipravenost společnosti na radikální změny*.“¹³⁰ Tato nepřipravenost pramení z nedostatku ctnosti, která je záměrně jedincem potlačována ve jménu liberalismu. Tito jedinci jsou pak konzervativní částí společnosti viděni jako dekadentní, úpadková forma společnosti, jak se snaží popsat Allan Bloom ve své knize *The Closing of the American Mind*.

Americký patriotismus je odlišný od evropského vnímání protože za zdroj národní identity nehledá etnos, území atd., ale staví na politických ideálech. William Bennett napsal: „*Americký národ byl založen za výjimečných okolností a na základě výjimečného prohlášení neměnných principů. Americký národ spojil univerzální principy s přirozenými právy, jako je to napsáno v Deklaraci nezávislosti.*“¹³¹

William Kristol a David Brooks přicházejí s konceptem „national greatness conservatism“, který rezonuje s přesvědčením Abrahama Lincolna, kterého neokonzervativci uznávají, že v americkém případě jde o abstraktní pravdu, aplikovatelnou na všechny lidi všech věků.¹³²

Kristol a Brooks vzhlížejí k nacionalismu postav americké historie, jako byli Alexander Hamilton, Henry Clay a Theodore Roosevelt. K nacionalismu, jež nebyl nikdy evropským nacionalismem, který podle neokonzervativců lze charakterizovat

¹²⁹ Tímto termínem popisují politicky neangažovaného jedince, který dle liberalismu sleduje pouze svůj vlastní zájem, a který nehledí na dobro společnosti.

¹³⁰ Tímto termínem vysvětlují neschopnost tohoto neangažovaného jedince se do společnosti zapojit a bránit hodnoty společnosti například proti vnějšímu nepříteli.

¹³¹ Ibid. p. 318.

¹³² Ibid.

jako touhu po krvi a území, ačkoli ve verzi „Blut und Boden“ je to ryze nacistická ideologie, která se s evropskou politickou tradicí nesnáší, neboť ta není rasistická.¹³³

Robert Kagan napsal, že univerzální hodnoty, jejichž velikost spočívá v tom, že principy založení USA nejsou limitovány pouze na Spojené Státy.¹³⁴

Pro Williama Kristola a Roberta Kagana je koncept benevolentní hegemonie je dobrý jak pro Spojené státy, tak i pro svět, protože americká zahraniční politika by měla mít morální rozměr a národní zájem je skoro vždy v shodě s morálními cíli americké zahraniční politiky.

William Kristol a Robert Kagan napsali v článku *Toward a Neo-Reaganite Foreign Policy*: „Bez široké a trvalé politické vize americký lid bude inklinovat k opuštění světové politiky a ztratí cíl v podobě amerického velmocenského vedení. Bez smyslu mise se lid bude snažit zmenšit rozpočet na obranu a na ministerstvo zahraničí, což by mohlo vést k podryvání nástrojů americké hegemonie.“¹³⁵

Kristol a Kagan v článku *Toward a Neo-Reaganite Foreign Policy*¹³⁶ popisují svou představu politiky národní velikosti¹³⁷, kterou staví proti liberalismu a tradičnímu konzervatismu (paleokonzervatismu), který v mezinárodních vztazích upřednostňuje politiku izolacionismu a jehož nejviditelnějším představitelem je Patrick Buchanan.

Slovy Kristola a Kagana: „Bez širokého a více osvíceného porozumění amerických zájmů, konzervatismus jednoduše zdegeneruje do utisknutého nacionalismu Buchanana...Opravdový konzervatismus srdce by měl zdůrazňovat jak osobní, tak národní zodpovědnost, vychutnávat si příležitost k národnímu zapojení, přijetí možnosti národní velikosti a obnovit smysl pro heroičnost, která byla v americké politice postrádána a rovněž obnovit smysl konzervatismu v dnešní době.“¹³⁸

Kristol a Kagan chtějí „obnovit“ smysl „pravého“ konzervatismu, ale jejich doporučení jsou spíše radikálním postupem, nikoli konzervativním.

¹³³ Ibid.

¹³⁴ Ibid.

¹³⁵ Kristol, William; Kagan, Robert: *Toward a Neo-Reaganite Foreign Policy*, *Foreign Affairs* 75(4), 1996, dostupné na [www<http://www.foreignaffairs.com/articles/52239/william-kristol-and-robert-kagan/toward-a-neo-reaganite-foreign-policy>](http://www.foreignaffairs.com/articles/52239/william-kristol-and-robert-kagan/toward-a-neo-reaganite-foreign-policy)

¹³⁶ Ibid.

¹³⁷ V originále: national greatness

¹³⁸ Kristol, Kagan: „Without a broader, more enlightened understanding of America's interests, conservatism will too easily degenerate into the pinched nationalism of Buchanan's "America First," where the appeal to narrow stir-interest masks a deeper form of stir-loathing. A true "conservatism of the heart" ought to emphasize both personal and national responsibility, relish the opportunity for national engagement, embrace the possibility of national greatness, and restore a sense of the heroic, which has been sorely lacking in American foreign policy -- and American conservatism in recent years.“, Ibid.

Kristol a Kagan dále téma rozvádějí: *“Principy Deklarace nezávislosti nejsou jen volby partikulární kultury, ale jsou univerzální, věčné a pravdivé. To byl hlavní důvod konzervativní války proti relativistickému multikulturalismu.”*¹³⁹

Michael Ledeen se připojuje: *„Bez mise je to jenom otázka času, kdy se veřejné mínění obrátí proti jakékoliv americké administrativě, která jedná jako staromódní evropský stát.”*¹⁴⁰

5.2 Varování Hanse Morgenthaua

Neokonzervatismus není považován za teorii mezinárodních vztahů, ale při náhledu na jeho praktickou intelektuální metodologii a při náhledu na praktickou politiku neokonzervativců je zde zřejmá určitá konzistentní linie, kterou neokonzervativci uznávají. O neokonzervatismu hovořím spíše jako o hnutí, neboť lze doložit, že neokonzervativci nemají na určitá témata shodné stanovisko.

Realisté Mearsheimer a Walt patří mezi největší kritiky neokonzervatismu v jeho přístupu na poli mezinárodních vztahů. Realismus znal problémy a obavy, na které nyní upozorňují neokonzervativci, dávno před vstupem neokonzervatismu na politickou scénu. Mezi tyto myslitele řadí Williams klasiky realismu, jako byli Hans Morgenthau a Reinhold Niebuhr.

Williams popisuje, že si byl Morgenthau vědom nebezpečí „dekadentního liberalismu“, krize pluralistické liberální demokracie a výzvy liberální demokracie na poli mezinárodních vztahů, zvláště v případě výjimečného stavu.¹⁴¹ Morgenthau si byl dále dle Williamse dobře vědom témat, které znepokojují neokonzervativce a bral tato témata velmi vážně. Rovněž ale zdůraznil nebezpečí, která se rodí v příliš radikální odpovědi na tyto dilemata.¹⁴²

¹³⁹ *“...principles of the Declaration of Independence are not merely the choices of a particular culture but are universal, enduring, ‘self-evident’ truths. That has been, after all, the main point of the conservatives’ war against a relativistic multiculturalism.”* Citováno z: Kristol, William; Kagan, Robert: *Toward a Neo-Reaganite Foreign Policy*, *Foreign Affairs* 75(4), 1996, str.31.

¹⁴⁰ *„Without a mission, it is only a matter of time before public opinion will turn against any American administration that acts like an old fashioned European state.”* Citováno z: Ledeen, M.: *Contribution to American Power – For What?*, *Commentary*, 2000, 19(1), str. 36.

¹⁴¹ Williams, Michael C.: *What is the National Interest? The Neoconservative Challenge in IR Theory*, *European Journal of International Relations* 2005; 11, str. 325, EBSCOhost.

¹⁴² *„Morgenthau was thus well aware of the issues represented by neoconservatism today, and he took them very seriously indeed. However, he also stressed the dangers lurking in too radical a response to these dilemmas.”*, in: *Ibid*, p. 325.

Morgenthau byl dle Williamse znepokojen reakcí na tato dilemata, zvláště v situaci mezinárodní tenze, která může liberální demokracie, jež se upíší neokonzervatismu, vést k přehnané reakci, která je nebezpečím pro vlastní principy a svobody.¹⁴³

Morgenthau varoval, že apel na národní velikost a principiální patriotismus může být jednou z příčin nerozvážné a křižácké zahraniční politiky. Patriotismus by se tak stal agresivním nacionalismem, s ctností agresivního internacionalismu a patriotismu, který podporuje válečné dobrodružství.¹⁴⁴

Obával se nekritického uplatňování politiky národní velikosti. Předpokladu legitimity na bázi apriorního požadavku na ctnost dokonce riskuje podlomení legitimacy a síly Spojených států. Velikost je vlastnost, která musí být pozorována ostatními, a ne jen prosazována vlastním já.¹⁴⁵

Teorie mezinárodních vztahů uvnitř svých teoretických tradic disponuje vědomostmi, které umožňují kriticky čelit neokonzervatismu, včetně jeho vlastních základů.¹⁴⁶

Nyní dle Williamse existuje uznání některých neokonzervativců, že kritika americké politiky v Iráku, jak na teoretické, tak i praktické úrovni není způsobena pouze ztrátou morálky a válečného umění.¹⁴⁷

Vyhlídky, že neokonzervatismus je u konce představil už Judis v roce 1995 a mýlil se. Neokonzervatismus umí napojit záležitosti ctnosti v domácí politice k orientaci v mezinárodní politice a disponuje silnou politickou logikou a rétorickou strategií. Je nepravděpodobné, že by tyto elementy neokonzervativního myšlení byly na ústupu.¹⁴⁸

¹⁴³ „he was equally concerned that a reaction against these dilemmas, especially in a situation exacerbated by high levels of insecurity or international tensions, would lead liberal democracies to overreactions that posed at least as great a threat to their principles and liberties.“, Ibid.

¹⁴⁴ „Morgenthau warned that appeals to national greatness and a principled patriotism could easily contribute to a political culture prone to an imprudent and crusading foreign policy. Patriotism risked becoming identified with bellicose nationalism, virtue with an aggressive internationalism and patriotism with support for military adventures.“, Ibid.

¹⁴⁵ „Morgenthau worried that the uncritical assertion of national greatness and the assumption of legitimacy on the basis of an a priori claim to virtue actually risked undermining the legitimacy and power of the United States. Greatness, he argued, is something that must be recognized by others, not just asserted by the self.“, Ibid.

¹⁴⁶ „...IR possesses resources within its theoretical traditions that provide a basis for a direct and critical engagement with neoconservatism at its very foundations.“, Ibid.

¹⁴⁷ „There is even recognition among some neoconservatives that criticism of US policy toward Iraq from across the theoretical and political spectrum may have emerged from something other than a lack of moral fiber and martial virtue.“, Ibid.

¹⁴⁸ „Drawing significant element of its political influence from the ability to link issues of virtue in domestic politics to orientation in foreign policy, neoconservatism possesses a powerful political logic and a rhetorical strategy – it is unlikely simply to fade away.“, Ibid.

Jsou totiž zcela v souladu s určitými aspekty amerického politického uvažování, jak ukáží dále.

O neokonzervatismu hovořím spíš jako o hnutí, protože mnoho neokonzervativců by nesouhlasilo s některými specifickými názory Irvinga Kristola, ale sám Kristol napsal, že neokonzervativce spojují čtyři velká ideologická témata. Já bych chtěl dokázat, že i Leo Strauss uznával tyto témata a jeho učení, tak neokonzervativce inspirovalo. V následující kapitole bych chtěl popsat vliv Leo Strausse na neokonzervativismus a popsat shodná témata.

6 *Vliv Leo Strausse na neokonzervativismus*

Leo Strauss po sobě nezanechal žádnou koherentní politickou doktrínu, podle které by se mohl aktér řídit v mezinárodní politice. Tato absence jednotné doktríny je uznávána rovněž největšími kritiky Leo Strausse, mezi které patří Shadia B. Drury a Anne Norton.

Diskuze o vlivu Leo Strausse na neokonzervativismus je v dnešní době dost zatížená různými dezinformacemi, což uznává, jak Mark Blitz¹⁴⁹, tak i Francis Fukuyama¹⁵⁰. Ovšem jisté principy, které mohly inspirovat neokonzervativce, lze v Straussově díle bezpochyby nalézt. Mezi shodné teze patří důraz na státnictví, odpor vůči morálnímu relativismu, opozice vůči tyranii, obrana státu Izraele, antiliberalismus, patriotismus, rozlišení přítel-nepřítel, obava ze světového státu, normativní politika a elitismus.

Mnozí neokonzervativci jako William Kristol a Abram Shulsky publikovali články, ve kterých vysvětlují svoje své chápání myšlenek Leo Strausse. Jiní žáci Leo Strausse, jako je Paul D. Wolfowitz popírají spojení se strausiánskými myšlenkami. Ostatní neokonzervativci jako je Robert Kagan se brání a něchtějí být označováni jako strausiáni.¹⁵¹ Žáci Leo Strausse a jeho žáka Allana Blooma se dostali do americké politiky. Jedná se zde o další generace strausiánů, kteří byli vzděláni samotným Straussem, či některým z jeho žáků.

¹⁴⁹ Blitz, Mark.: *Leo Strauss, the Straussians and American foreign policy*, 13. listopadu 2003, dostupné na [www:<www.opendemocracy.net/content/articles/PDF/1577.pdf>](http://www.opendemocracy.net/content/articles/PDF/1577.pdf)

¹⁵⁰ Fukuyama, Francis.: *America at the Crossroads, Democracy, Power and the Neoconservative Legacy*, Yale University Press, 2006, p. 21.

¹⁵¹ Kagan, Robert.: *I Am Not a Straussian, At least, I don't think I am*, Volume 011, Issue 20, 02/06/2006, dostupné na [www<http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/006/6561wsoy.asp>](http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/006/6561wsoy.asp)

Dle Marka Blitze je významnou složkou Straussova učení opozice vůči tyranii. Sovětský svaz byl tyranii a podle Marka Blitze byli Straussovi studenti velmi protisovětský. Sám Strauss byl podle Leslieho Goldsteina rovněž pro studenou válku.¹⁵² Další složkou Straussova učení jsou pochyby k ustanovení světového státu. Podle Timohty Fullera Strauss odmítal univerzální homogenní stát.¹⁵³ Odmítání světového státu a mezinárodních institucí patří mezi jeden z hlavních principů nekonzervativního myšlení.

Straussovi studenti podle Marka Blitze se zaměřují na uznávání vznešenosti ideálů otců zakladatelů a uznávají principy Deklarace nezávislosti Thomase Jeffersona, Ústavy George Washingtona a Listů Federalistů Jamese Hamiltona a Alexandera Hamiltona. Jsou rovněž inspirováni akcemi a proslovy Abrahama Lincolna.

Strauss kladl důraz na ctnost¹⁵⁴ a přirozená práva¹⁵⁵ a v strausiánském pojetí převažuje skepse k morálnímu relativismu. Neokonzervativci hájí stejný předpoklad a už od šedesátých let dvacátého století upozorňují na nebezpečí, které představuje liberalismus, který s sebou přináší morální relativismus. Tento postoj je shodný s myšlením Straussova žáka Allana Blooma, autora bestselleru *The Closing of the American Mind* a Irvinga Kristola, jenž je považován za zakladatele neokonzervatismu.

Další významnou kapitolou je náboženství. Shadia Drury ve svých pracích tvrdí, že Strauss byl ateista, ale sám Strauss se ve svých pracích věnoval otázce náboženství a filozofie. Náboženství Strauss vystihuje slovem zjevení¹⁵⁶ a také slovem Jeruzalém. Naproti tomu filozofie je ve Straussových dílech zosobněna slovem rozum¹⁵⁷ a také slovem Atény.¹⁵⁸ Politicko-teologický problém byl důležitou součástí Straussova učení. Strauss uznával potřebu tmelu ve společnosti a podle Drury může funkci tmelu plnit náboženství. Irving Kristol vyjadřuje potřebu náboženství, které stmeluje společnost a vytýká otcům zakladatelům, že náboženství není ustanoveno mezi hlavní principy americké republiky.

¹⁵² O Straussovi se strausián Goldstein vyjádřil: „in political science, makes some brief statements that are very pro-Cold War.“, Dostupné v: emailová korespondence, odesílatel: Leslie Goldstein, 27.7.2007

¹⁵³ V originále: „Strauss rejects as grotesque the universal homogeneous state but, more importantly, he argues that its actualization is impossible, and that the tyrannical instruments of this world historical effort will not be self-liquidating.“, Dostupné v: emailová korespondence, 3.9.2007, odesílatel Timothy Fuller

¹⁵⁴ V originále: virtue

¹⁵⁵ V originále: natural right, viz. Straussova kniha: *Natural Right and History*.

¹⁵⁶ V originále: revelation

¹⁵⁷ V originále: reason

¹⁵⁸ Strauss, Leo.: *Studies In Platonic Political Philosophy*, The University of Chicago Press, 1983, p. 147.

6.1 Myšlenková spojitost Leo Strausse a Irvinga Kristola

Irving Kristol vyjmenoval v článku *The Neoconservative Persuasion* základní zahraničně-politické tendence neokonzervatismu. Kristol píše: „Zaprvé, *patriotismus je přirozený a zdravý sentiment a měl by být podporován jak privátními, tak veřejnými institucemi.*“¹⁵⁹ Prvním znakem neokonzervatismu je podpora patriotismu. Leo Strauss rovněž prosazoval důležitost patriotismu. Jak napsal Heinrich Meier v předmluvě knihy *Leo Strauss and the Theologico-Political Problem*: „*On (Strauss, pozn. aut.) respektoval patriotismus svých studentů a učil je porozumět důstojnosti, která je vhodná pro politický život. Jasně vysvětlil: patriotismus nestačí*“¹⁶⁰

Kristol dále píše: „*Za druhé, světová vláda je špatný nápad, protože může vést k světové tyranii. Na mezinárodní instituce, které sledují záměr vytvořit světovou vládu, by mělo být nahlíženo s nejhlubším podezřením.*“¹⁶¹

Již jsem popsal, že se Strauss rovněž obával ustanovení světového státu. Strausovu pozici popsal Timothy Fuller.¹⁶²

Kristol dále poznamenává: „*Zatřetí, státníci by měli mít schopnost rozlišit přátele a nepřátele. To není tak jednoduché, jak ukázala historie studené války. Počet inteligentních lidí, kteří nepovažovali Sovětský svaz za nepřítele, i když to byla jeho vlastní definice, byl naprosto udivující.*“¹⁶³

V předcházející části práce jsem podrobně vysvětlil, že Leo Strauss rovněž chápal a uznával koncept rozlišení přítel-nepřítel. V práci jsem ukázal, že koncept vznikl v díle

¹⁵⁹ V originále: „*First, patriotism is a natural and healthy sentiment and should be encouraged by both private and public institutions.*“ Dostupné v: Kristol, Irving.: *The Neoconservative Persuasion*, Weekly Standard, 25. srpna 2003, dostupné na [www:< http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/003/000tzmlw.asp?pg=2>](http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/003/000tzmlw.asp?pg=2)

¹⁶⁰ V originále: „*He respected their patriotism and taught them to understand the dignity that is proper to the political life. Yet he made it clear: patriotism is not enough*“, dostupné v: Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007.

¹⁶¹ V originále: „*Second, world government is a terrible idea since it can lead to world tyranny. International institutions that point to an ultimate world government should be regarded with the deepest suspicion.*“ Dostupné v: Kristol, Irving.: *The Neoconservative Persuasion*, 25. srpna 2003, dostupné na [www:< http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/003/000tzmlw.asp?pg=2>](http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/003/000tzmlw.asp?pg=2)

¹⁶² Op. cit. V originále: „*Strauss rejects as grotesque the universal homogeneous state but, more importantly, he argues that its actualization is impossible, and that the tyrannical instruments of this world historical effort will not be self-liquidating.*“, Dostupné v: emailová korespondence, 3.9.2007, odesílatel Timothy Fuller

¹⁶³ V originále: „*Third, statesmen should, above all, have the ability to distinguish friends from enemies. This is not as easy as it sounds, as the history of the Cold War revealed. The number of intelligent men who could not count the Soviet Union as an enemy, even though this was its own self-definition, was absolutely astonishing.*“ Dostupné v: Kristol, Irving.: *The Neoconservative Persuasion*, 25. srpna 2003, dostupné na [www:< http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/003/000tzmlw.asp?pg=2>](http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/003/000tzmlw.asp?pg=2)

Carla Schmitta. Jak Leo Strauss, tak i Carl Schmitt a američtí neokonzervativci projevují silný antagonismus vůči Sovětskému svazu a všichni uznávali potřebu studené války. Všichni též viděli jako dalšího nepřítele liberalismus a poukazovali na jeho negativní vlastnosti.

Kristol uvádí poslední neokonzervativní koncept: „*Pro velký silný národ není národní zájem geografickým termínem...Velké národy, jako byl Sovětský svaz minulosti a Spojené státy současnosti mají navíc nevyhnutelně ideologické zájmy, které doplňují materiální zájem. Kromě mimořádných okolností se Spojené státy vždy budou cítit zavázáni bránit, pokud to bude možné, demokratický národ před útokem nedemokratických sil, ať již vnitrostátních, či mezinárodních. To je důvod proč bylo v našem národním zájmu bránit Velkou Británií a Francií ve druhé světové válce. Je to důvod, proč dnes bráníme Izrael, když je jeho přežití ohroženo. Nejsou totiž nutné složité geopolitické kalkulace národního zájmu.*”¹⁶⁴

Národní zájem podle neokonzervativců je vize budoucího uspořádání světa ve shodě s hodnotami, čili jasná tendence k prosazování morální (normativní) politiky, kterou považoval Irving Kristol za jeden ze čtyř hlavních znaků neokonzervatismu.

Leo Strauss se nevěnoval teorii národního zájmu, nicméně obsahem jeho politické filozofie byl důraz na souboj dobra a zla a věnoval se též povaze tyranie ve své knize *On Tyranny*. Kristol se vyjádřil k potřebě Spojených států bránit Izrael. Leo Strauss byl rovněž zastáncem Izraele a na jeho obhajobu napsal editorům *National Review* v roce 1956: „*Izrael je stát, který je obklopený smrtelně nebezpečnými nepřáteli.*”¹⁶⁵

Irving Kristol a Leo Strauss sdíleli též stejnou logiku a vnímali Izrael jako velmi ohrožený stát.

Strauss inspiroval neokonzervativní hnutí svým apelem na morálku, ctnost a vnímání dobra a zla. Ideje tohoto druhu vedou v zahraniční politice k prosazování idealistické normativní politiky, která je v teorii mezinárodních vztahů v rozporu s realismem.

¹⁶⁴ V originále: „*Finally, for a great power, the "national interest" is not a geographical term... And large nations, whose identity is ideological, like the Soviet Union of yesteryear and the United States of today, inevitably have ideological interests in addition to more material concerns. Barring extraordinary events, the United States will always feel obliged to defend, if possible, a democratic nation under attack from nondemocratic forces, external or internal. That is why it was in our national interest to come to the defense of France and Britain in World War II. That is why we feel it necessary to defend Israel today, when its survival is threatened. No complicated geopolitical calculations of national interest are necessary.*“ Dostupné v: Ibid.

¹⁶⁵ V originále: „*Israel is a country which is surrounded by mortal enemies.*“, Viz. Příloha IV.

Shrnuji neokonzervativní koncepty Irvinga Kristola.

- 1) Podpora patriotismu
- 2) Odpor vůči světovému státu, či světovým institucím.
- 3) Rozlišení přítel – nepřítel (do jisté míry totožné se s Schmittovským rozdělením)
- 4) Vnímání zahraniční politiky, jako politiky ideologické (normativní)

Filozofie zakladatele neokonzervatismu Irvinga Kristola a politického filozofa Leo Strausse je v některých aspektech, jak jsem výše uvedl, do jisté míry zcela identická.

Sám Irving Kristol pokládal za svou největší inspiraci filozofii dvou myslitelů Leo Strausse a Lionella Trilinga.¹⁶⁶

Shadia Drury tvrdí, že Leo Strausse a Irvinga Kristola spojují tato témata: Politická důležitost náboženství, potřeba nacionalismu, nihilistický jazyk, pocit zakoušení krize (krize z pohledu konzervativců, 60.léta), přítel – nepřítel rozlišení, nepřátelství vůči ženám, odmítání modernity, nostalgie k minulosti a odmítání liberalismu.¹⁶⁷ Pokusil jsem se většinu z nich v práci popsat. Výjimku tvoří tvrzení Shadia B. Drury, že Leo Strauss a Irving Kristol sdílejí nepřátelství vůči ženám, což nepovažuji od Shadia B. Drury za solidní argument. Pravda je, že straussián Mansfield ve své knize *Manliness* z roku 2006 prosazuje mužství, ale jeho pojetí není tématem této práce.

7 *Praktická politika neokonzervatismu a Irák*

V této kapitole představím praktickou neokonzervativní agendu. Je to tlak na sezazení diktátora Saddáma Husajna od moci v Iráku za Clintonovy a Bushovy administrativy.

7.1 *Clean Break*

Think tank Institute for Advanced Strategic and Political Studies, který má sídlo v Jeruzalémě za účasti předních amerických myslitelů, kterými byli Richard Perle,

¹⁶⁶ Drury, S.: *Leo Strauss and the American Right*. New York: St. Martin's, 1997, p. 137.

¹⁶⁷ Drury, S.: *Leo Strauss and the American Right*. New York: St. Martin's, 1997.

Douglas Feith a David Wurmser, vypracoval strategii pro nového předsedu vlády, kterým byl v té době Benjamin Netanyahu.¹⁶⁸

V této strategii je pro Izrael doporučován postup „zadržovat, destabilizovat a zatlačovat“¹⁶⁹ ostatní státy, jež ohrožují Izrael. Rovněž se autoři strategie zabývají termínem „právo na pronásledování“¹⁷⁰, což je sebeobrana, která ovšem přechází do útočného charakteru v palestinských oblastech. Rovněž dokument vyzdvihuje potřebu strategické kooperace se Spojenými státy.

Strategie popisuje napadení Sýrie¹⁷¹ Rovněž se zabývá klasickým neokonzervativním rozlišením přítel-nepřítel, které jsem popsal výše: *“Musíme rozvážně a jasně rozlišit přitele a nepřítele”*¹⁷² Objevuje se zde potřeba odstavit Saddáma Hussajna v Iráku od moci: *„...zostřeno by mělo být na sesazení Saddáma Hussajna od moci, což je důležitý strategický cíl, na který má Izrael své vlastní právo.”*¹⁷³

Splnění strategického Izraelského cíle by podle autorů studie, by mohlo oslabit i Sýrii, což je, jak píší autoři studie, další izraelský nepřítel v oblasti.

Další neokonzervativní urgence na odstavení Saddáma Husajna od moci v Iráku se objevují v dopisech Projektu pro nové americké století (PNAC). Tento think tank byl v roce 1997 založil Williamem Kristolem a Robertem Kaganem, kteří patří do druhé generace neokonzervativců.

7.2 Otevřené dopisy PNAC

Tyto dopisy jsou veřejně dostupné na internetových stránkách PNAC.¹⁷⁴

Pro potřeby této práce se budu zabývat jen dopisy, které se týkají Iráku z let 1998 - 2001. Jsou to dopisy, které byly adresovány čtyřem osobám.

Prezident Spojených států amerických William Jefferson Clinton¹⁷⁵

Významní republikáni v Kongresu Newt Gingrich a Trent Lott¹⁷⁶

¹⁶⁸ Dostupné na [www:<http://www.iasps.org/strat1.htm>](http://www.iasps.org/strat1.htm)

¹⁶⁹ V originále: „contain, destabilize, and roll-back“, dostupné v Ibid.

¹⁷⁰ V originále: right of hot pursuit

¹⁷¹ „...striking Syrian military targets in Lebanon, and should that prove insufficient, striking at select targets in Syria proper.“, Ibid.

¹⁷² V originále: „We must distinguish soberly and clearly friend from foe“, Dostupné v Ibid.

¹⁷³ V originále: „...focus on removing Saddam Hussein from power in Iraq — an important Israeli strategic objective in its own right.“, Dostupné v ibid.

¹⁷⁴ Tyto dopisy jsou veřejně dostupné na adrese:

<http://www.newamericancentury.org/lettersstatements.htm>

¹⁷⁵ V originále na stránkách PNAC (Letter to President Clinton on Iraq, January 26, 1998)

¹⁷⁶ V originále na stránkách PNAC (Letter to Gingrich and Lott on Iraq, May 29, 1998)

Prezident Spojených států amerických George Walker Bush¹⁷⁷

PNAC se soustředí na Irák od roku 1998. Představím tyto tři dopisy.

7.2.1 Adresát Clinton (26. ledna 1998)

Členové PNAC Elliott Abrams, Richard L. Armitage, William J. Bennett, Jeffrey Bergner, John Bolton, Paula Dobriansky, Francis Fukuyama, Robert Kagan, Zalmay Khalilzad, William Kristol, Richard Perle, Peter W. Rodman, Donald Rumsfeld, William Schneider Jr., Vin Weber, Paul Wolfowitz, R. James Woolsey a Robert B. Zoellick napsali 26. ledna 1998 prezidentovi Spojených států amerických Clintonovi otevřený dopis.

Psali, že politika zadržování ve vztahu k Iráku je již nefunkční.¹⁷⁸

Proto je podle signatářů dopisu nutné podniknout vojenskou akci, protože diplomacie selhala: „*V krátkém časovém horizontu to znamená ochotu k provedení vojenské akce, protože diplomacie nefunguje. V dlouhodobém horizontu je potřeba odstavit Saddáma Hussajna a jeho režimu od moci. To nyní potřebuje být cílem americké zahraniční politiky.*“¹⁷⁹

A objevuje se zde již výše popsaná neokonzervativní snaha nebrat na zřetel mezinárodní instituce a OSN: „*Za každých okolností se americká politika už nesmí nechat ochromit principem jednomyslnosti v Radě bezpečnosti OSN.*“¹⁸⁰

Signatáři dopisu zde vyzdvihují potřebu unilateralismu, neboť se podle nich nelze na instituce typu OSN spoléhat. Administrativa prezidenta Clintona se doporučeními z otevřeného dopisu PNAC neřídila, a tak signatáři poslali další dopis, tentokrát pro významné osobnosti republikánské strany, kterými byli Newt Gingrich a Trent Lott.

¹⁷⁷ V originále na stránkách PNAC (Letter to President Bush on the War on Terrorism, September 20, 2001)

¹⁷⁸ V originále: „*The policy of “containment” of Saddam Hussein has been steadily eroding over the past several months.*“

¹⁷⁹ V originále: „*In the near term, this means a willingness to undertake military action as diplomacy is clearly failing. In the long term, it means removing Saddam Hussein and his regime from power. That now needs to become the aim of American foreign policy.*“

¹⁸⁰ V originále: „*In any case, American policy cannot continue to be crippled by a misguided insistence on unanimity in the UN Security Council.*“

7.2.2 Adresát Gingrich a Lott (29. května 1998)

Signatáři si stěžovali vůdci republikánské většiny v Senátu, kterým byl v té době Trent Lott a předsedovi Sněmovny reprezentantů Spojených států amerických, kterým byl Newt Gingrich: „*Administrativa nejenže naše rady odmítla, ale jak jsme varovali, tak se začala vzdávat své vlastní politiky zadržování.*”¹⁸¹

Clintonova vláda tedy nevyslyšela přání neokonzervativců a nerazila vůči Iráku tvrdou linii. Podle neokonzervativců dokonce americký tlak vůči Iráku oslaboval. Neokonzervativci razili tvrdší kurz. Obraceli se proto na Kongres USA, který by pomohl přehodnotit americkou zahraniční politiku vůči Iráku.¹⁸²

Neokonzervativci si za cíl berou odstavení Saddáma Hussajna od moci a opakují svůj cíl z předešleho dopisu prezidentu Clintonovi, že je nutné odstavit režim Saddáma Hussajna v Iráku od moci a ustanovit mírumilovný a demokratický Irák.¹⁸³

Neokonzervativci navrhují tři důležité akce, které mají Spojené státy provést: Označit Saddáma Hussajna za válečného zločince, a podkopat tak jeho legitimitu v Iráku. Dále je to potřeba zajistit podporu opozičním silám a rovněž je nutné rozmístění silného amerického kontingentu v oblasti Perského zálivu.

Signatáři dopisu rovněž zmínili, že Saddám Hussajn je v lepší pozici, než před vypuknutím krize, a že tedy posiluje svou moc.¹⁸⁴

Stanovisko PNAC je v rozporu s historickými reáliemi, které vypovídají o tom, že Saddám Hussajn svou pozici během let ztrácel, není možno tedy říci, že postupem času byl v silnější pozici jak tvrdí neokonzervativci. Později letecké údery operace Desert Fox z prosince 1998 výrazně snížily bojeschopnost Iráku.

Ze snahy PNAC vzešel Iraq Liberation Act.¹⁸⁵ Bylo to usnesení Kongresu USA, které počítalo se změnou režimu v Iráku. Prezident Clinton podepsal toto stanovisko a toto stanovisko se stalo zákonem.

¹⁸¹ V originále: „*The administration has not only rejected this advice but, as we warned, has begun to abandon its own policy of containment.*“

¹⁸² V originále: „*Now that the administration has failed to provide sound leadership, we believe it is imperative that Congress take what steps it can to correct U.S. policy toward Iraq.*“

¹⁸³ V originále: „*U.S. policy should have as its explicit goal removing Saddam Hussein's regime from power and establishing a peaceful and democratic Iraq in its place.*“

¹⁸⁴ V originále: „*Although the Clinton Administration's handling of the crisis with Iraq has left Saddam Hussein in a stronger position than when the crisis began, the reality is that his regime remains vulnerable to the exercise of American political and military power.*“

¹⁸⁵ Dostupné na [www<http://www.dailykos.com/story/2008/1/27/205559/973/1018/444438>](http://www.dailykos.com/story/2008/1/27/205559/973/1018/444438)

V usnesení se psalo o tom, že Irák v letech 1980 – 1998 porušil mezinárodní právo, nesplnil obligace, které měl určeny po válce v Perském zálivu v roce 1991 a ignoroval rezoluce Rady bezpečnosti OSN.

Dále se v rámci tohoto zákona hovořilo o příjemcích americké pomoci.

Tyto irácké opoziční frakce byly vyjmenovány prezidentem Clintonem 4. února 1999, jakožto příjemci pomoci. Byly to tyto opoziční skupiny: The Iraqi National Accord, The Iraqi National Congress, The Islamic Movement of Iraqi Kurdistan, The Kurdistan Democratic Party, The Movement for Constitutional Monarchy, The Patriotic Union of Kurdistan a The Supreme Council for Islamic Revolution in Iraq.

Z neokonzervativního pohledu hrál nejvýznamější roli The Iraqi National Congress, který vedl Ahmed Chalabi. Tento irácký disident byl dlouholetým politickým spojencem neokonzervativců a jeho spojení s neokonzervatismem sahá do 70. let, kdy studoval na Chicagské univerzitě společně s Paulem D. Wolfowitzem.¹⁸⁶ Ahmed Chalabi byl později v roce 2003 neokonzervativními kruhy viděn jako možný nástupce Saddáma Hussajna ve vedení Iráku. Zejména Richard Perle ho velmi propagoval a prosazoval.

7.2.3 *Adresát Bush (20. září 2001)*

Devět dní po teroristických útocích na věže Světového obchodního centrum a na budovu Pentagonu napsali neokonzervativci dopis prezidentu Bushovi, který byl nezkušený v zahraniční politice. Neokonzervativci se snažili Bushe přimět, aby přijal neokonzervativní koncepcí za svou politiku.

Dne 20. září 2001 neokonzervativci Richard Perle, Norman Podhoretz, Robert Kagan a další myslitelé z PNAC odeslali otevřený dopis prezidentu Bushovi, ve kterém se píše: „*I když důkazy nespojí Irák přímo s útokem z 11. září, jakákoliv strategie, která bude mít za cíl vymýcení terorismu a jeho sponzorů musí zahrnovat odhodlanou snahu odstavit Saddáma Hussajna od moci v Iráku*”¹⁸⁷

¹⁸⁶ Norton Anne.: *Leo Strauss and the Politics of the American Empire*, Yale University Press, 2004.

¹⁸⁷ V originále: „*But even if evidence does not link Iraq directly to the attack, any strategy aiming at the eradication of terrorism and its sponsors must include a determined effort to remove Saddam Hussein from power in Iraq.*“

Dle neokonzervativců, byl útok na Irák nevyhnutelný, dokonce i za předpokladu, že by Irák nestál za útoky z 11. září. Rovněž se nyní kladl důraz nejen na materiální, ale dokonce i vojenskou pomoc opozičním silám.¹⁸⁸

7.4 Paul D. Wolfowitz a tlak na vojenský zásah v Iráku

Po 11.9. 2001 se v neokonzervativních kruzích hovořilo explicitně o nutnosti vojensky zasáhnout proti Iráku. Bezprostředně po útocích z 11. září 2001 byl v otázce vojenského útoku na Irák aktivní přední neokonzervativní činitel Paul D. Wolfowitz, který nyní působil v Bushově administrativě jako náměstek ministra obrany. Na schůzce předních představitelů Bushovy administrativy v Camp Davidu čtyři dny po 11. září Wolfowitz prosazoval útok na Irák. Rovněž napsal 18. září a 19. září Donaldu Rumsfeldovi zprávy, ve kterých obhajoval útok na Irák.¹⁸⁹

Paul D. Wolfowitz patřil mezi skupinu Vulkánů, což byli poradci George W. Bushe, před jeho nástupem do úřadu v době jeho prezidentské kampaně. Bush byl předtím guvernérem státu Texas a v zahraničně-politických otázkách se moc neorientoval. Tým poradců (Vulkánů) vedla Condoleezza Rice a mezi Bushovy poradce patřili Richard Armitage, Robert Blackwill, Stephen Hadley, Richard Perle, Dov S. Zakheim, Robert Zoellick and Paul D. Wolfowitz. Po nástupu prezidenta Bushe do úřadu poradci nastoupili do klíčových pozic na ministerstvu zahraničí a na ministerstvu obrany. Richard Armitage byl náměstkem ministra zahraničí Collina Powella a Paul D. Wolfowitz byl náměstkem ministra obrany Donalda Rumsfelda.

8 Neokonzervativci v Bushově vládě

Neokonzervativní osobnosti působil zejména v úřadu více prezidenta Cheneyho a ministra obrany Rumsfelda. Cheney a Rumsfeld již společně pracovali v Bílém domě pro Geralda Forda a jsou to zkušení politici, kteří v průběhu republikánských administrativ zastávali důležité funkce. Donald Rumsfeld byl ministrem obrany Fordovy administrativy. Richard Cheney byl ministrem obrany administrativy George H. W. Bushe. V kabinetu George W. Bushe, jak jsem výše uvedl, zastával Richard

¹⁸⁸ V originále: „American military force should be used to provide a “safe zone” in Iraq from which the opposition can operate. And American forces must be prepared to back up our commitment to the Iraqi opposition by all necessary means“

¹⁸⁹ Ricks, Thomas.: *Fiasco*, Penguin Press, 2006.

Cheney pozici viceprezidenta a Donald Rumsfeld byl ministrem obrany. Tito dva veteráni amerických administrativ, ač nejsou považováni za neokonzervativce, si jako své poradce vybrali osobnosti nekonzervativního hnutí. Cheney a Rumsfeld jsou v literatuře nejčastěji popisováni termínem agresivní nacionalisté.

Vliv neokonzervativců na prezidenta Bushe je patrný i obsahovou podobností nekonzervativních strategií z 90. let s oficiálními dokumenty Bushovy administrativy. Neokonzervativní strategie Defence Planning Guidance Draft, která vznikala na ministerstvu obrany v době, kdy byl ministr obrany Richard Cheney na začátku 90. let je velmi podobná National Security Strategy z roku 2002.

Defence Planning Guidance Draft na fiskální roky 94-99 z roku 1992, kterou pod vedením Paula D. Wolfowitz psali další neokonzervativci jako Lewis "Scooter" Libby a Zalmay Khalilzad se vyznačovala třemi podstatnými rysy, které korespondují s National Security Strategy z roku 2002. Neokonzervativní koncepty čekaly celou dekádu, než se mohly stát oficiální politikou.

Jak uvádí Pavel Barša, jednalo se o: „ (1) používání vojenské síly bez souhlasu partnerů a mandátu mezinárodních institucí – tedy jednostranně, unilaterálně, (2) preemptivní zásahy – tedy zásahy mající za cíl předejít bezprostředně hrozícímu útoku nepřítele (pod touto hlavičkou ovšem neoimperialisté ve skutečnosti obhajují zásahy preventivní – ty nereagují na bezprostřední hrozbu, ale snaží se ji předem vyloučit zničením útočné kapacity nepřítele, (3) udržování systematické převahy v nukleárních zbraních, která má zajistit účinnou obranu proti jejich současným i budoucím držitelům. „¹⁹⁰

Americká národní bezpečnostní strategie z roku 2002 rovněž počítá s preemptivními zásahy, ovšem v praxi se ukázalo, že útok na Irák v roce 2003 byl preventivním zásahem, který porušuje mezinárodní právo.

Jak uvádí Lukáš Hoder, úspěch neokonzervativců v Bushově vládě byl tvořen specifickým manažerským rozhodovacím procesem, který nastavil prezident George W. Bush.¹⁹¹ Rovněž 11.září 2001 bylo okamžikem, kterého uměli neokonzervativci využít k prosazení své agendy. V časech krize po 11. září 2001 neokonzervativci byli schopni prezidentovi nabídnout své připravené koncepty a americká zahraniční politika byla prostoupena neokonzervativní agendou. Vyjádřil se tak Richard Perle, který prohlásil: „*Prezident Spojených států od záležitosti k záležitosti reflektoval myšlení*

¹⁹⁰ Barša, Pavel.: *Hodina Impéria*, Brno, 2003.

¹⁹¹ Hoder, Lukáš.: *Architekti Bushovy doktríny. Vliv neokonzervativců na vytváření zahraničněpolitické strategie George W. Bushe*, Mezinárodní vztahy, 2/2009.

neokonzervativců”¹⁹² Jistě události z 11. září pomohly neokonzervativním ideologům zavést novou agendu. Z tohoto úhlu pohledu je znepokojivá věta, která pochází ze strategie PNAC s názvem *Rebuilding America's Defenses*, ve které se píše: „*Proces transformace, dokonce i když přinese revoluční změnu, bude dlouhý bez katastrofické a katalyzující události , jako nový Pearl Harbor.*”¹⁹³ Nový Pearl Harbor nastal 11. září 2001 a Spojené státy se v duchu neokonzervativní ideologie transformovaly do pozice celosvětového hegemonu s výrazně militaristickými ambicemi, které prosazují ve jménu univerzálních hodnot, jako je demokracie a svoboda.

Manažerský styl prezidenta Bushe napomohl tomu, že se neokonzervativní koncepty stali součástí politiky. George W. Bushe cituje Lukáš Hoder: „*Kandidát by měl vidět celkový obraz, své poselství, svou agendu a nechat ostatní, aby se zabývali většinou detailů.*”¹⁹⁴ Tento citát George W. Bushe pochází z roku 1988, kdy pracoval na prezidentské kampani svého otce. Je zde ale vidět jeho představa stylu řízení. Neokonzervativci jistě neovládli americkou administrativu, ale docílili prosazení svých konceptů. Koncepty potom prezidentovi představoval úzký okruh neokonzervativních poradců.¹⁹⁵

Mezi členy Bushovy vlády patří také mnoho myslitelů z think tanků. Ve vládě George W. Bushe začínají být představitelé PNAC nominováni na klíčové pozice v americké administrativě. Byli to: Elliott Abrams, Richard Armitage, John R. Bolton, Richard Cheney, Eliot A. Cohen, Seth Cropsey, Paula Dobriansky, Francis Fukuyama, Zalmay Khalilzad Lewis "Scooter" Libby, Richard Perle, Peter W. Rodman, Donald Rumsfeld, Randy Scheunemann, Paul D. Wolfowitz, Dov S. Zakheim a Robert B. Zoellick.

Jedním z nejvýznamnějších neokonzervativních think tanků je American Enterprise Institute. Pro představu zapojení AEI do administrativy George W. Bushe uvádím zde prezidentova slova: „*V American Enterprise Institute pracují naše nejlepší mozky na největších výzvách pro tuto zemi. Děláte tak dobrou práci, že si moje*

¹⁹² V originále: „*The president of the United States, on issue after issue, has reflected the thinking of neo-conservatives.*“, Dostupné v: BBC - Panorama - The War Party

¹⁹³ V originále: „*Further, the process of transformation, even if it brings revolutionary change, is likely to be a long one, absent some catastrophic and catalyzing event – like a new Pearl Harbor.*“, Project for the New American Century: *Rebuilding America's Defenses: Strategy, Forces and Resources For a New Century*, p. 51, Dostupné na [www:<http://www.newamericancentury.org/RebuildingAmericasDefenses.pdf>](http://www.newamericancentury.org/RebuildingAmericasDefenses.pdf)

¹⁹⁴ Hoder, Lukáš.: *Architekti Bushovy doktríny, Vliv neokonzervativců na vytváření zahraničněpolitické strategie George W. Bushe*, Mezinárodní vztahy, 2/2009, p. 35.

¹⁹⁵ *Ibid*, p. 38.

*administrativa vypůjčila 20 vašich myslitelů.*¹⁹⁶ Rovněž Richard Perle byl od roku 1987 členem AEI a v roce 1996 se v think tanku Institute for Advanced Strategic and Political Studies podílel na strategii Clean Break. Společně s ním se podíleli i Douglas Feith a David Wurmser, kteří zastávali rovněž významné funkce v Bushově administrativě. Douglas Feith byl náměstkem ministra obrany a byl přímý podřízený Paula D. Wolfowitz a David Wurmser byl poradce viceprezidenta Cheneyho pro otázku Středního východu. Sám Richard Perle působil v Bushově administrativě jako ředitel Defense Policy Board, což je poradní orgán ministerstva obrany.

9 *Richard Perle a jeho odmítnutí zodpovědnosti*

Když shrneme působení myslitelů z think tanků, najdeme osobu jménem Richard Perle, která byla zapojena ve všech třech neokonzervativních myšlenkových trustech, které zde uvádím. Proto je velmi zvláštní Perleho článek z ledna 2009 „*Ambushed on the Potomac*“¹⁹⁷, kde podceňuje svou roli v rámci neokonzervativního hnutí. Rovněž se účastnil konference, kde prohlásil: „*Neexistuje žádná neokonzervativní zahraniční politika.*“¹⁹⁸

Richard Perle odmítl svou účast v projektu Clean Break a odmítl komentoval dva dopisy adresované prezidentovi, kde neokonzervativci prosazovali silové řešení v Iráku, které jsem popsal výše.¹⁹⁹ Danu Milbank Perleho počínání znepokojuje a ptá se ho na Clean Break. Richard Perle odpovídá: „*Moje jméno bylo na Clean Break z toho důvodu, že jsem se přihlásil ke studijní skupině. Nepotvrdil jsem ten dokument a nečetl*

¹⁹⁶ Slova prezidenta Bushe v originále: „*At the American Enterprise Institute, some of the finest minds n our nation are at work on some of the greatest challenges to our nation. You do such good work that my administration has borrowed 20 such minds.*“, Dostupné na

www:<<http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?document=663>>

¹⁹⁷ Online: <http://www.nationalinterest.org/Article.aspx?id=20486>

¹⁹⁸ V originále: „*There is no such thing as a neoconservative foreign policy,*“, dostupné v:

<http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2009/02/19/AR2009021903332.html?nav=emailpage>

¹⁹⁹ Další články popisují toto téma:

http://www.unc.edu/depts/diplomat/item/2009/0103/iar/iar_ambushed.html

<http://neveryetmelted.com/2009/02/26/ambushed-on-the-potomac/>

<http://www.antiwar.com/justin/?articleid=14060>

<http://online.wsj.com/article/SB123552536194065581.html>

<http://www.newsweek.com/id/189240>

ho.²⁰⁰ Na otázku, která se týkala dvou dopisů PNAC, které jsem výše popsal Perle odpověděl: „*Nemám dopisy před sebou*“²⁰¹

Perle tvrdí, že Clean Break nečetl, ale přitom dle historických reálií zastával funkci „Study Group Leader“ v rámci psaní tohoto dokumentu. Richard Perle je zde v kontradikci s historickými fakty a reáliemi. Sám sobě odporuje, když na televizní kameru pro BBC prohlásil, že prezident Bush reflektuje neokonzervativní politiku a nyní, když tvrdí, že žádná taková neokonzervativní zahraniční politika neexistuje. Jeho chování vystihla Jill Braun, která mi napsala v emailu, že nyní se někteří neokonzervativci nálepky zřikají, jak to ukáží v další kapitole.

10 Neokonzervativní ideje v čase Barracka Obamy

Abych zjistil myšlení američanů, zdali je nyní neokonzervatismus na ústupu po nástupu Barracka Obamy do Bílého domu, obrátil jsem se pomocí emailu na Jill Braun²⁰², aby mi představila pocity američanky, která věří neokonzervativnímu přístupu. Napsala mi, že neokonzervativní nálepka je už mimo módu. Na konci Bushova prezidentství bylo neokonzervativcům dáváno vše špatné co se ve Spojených státech stalo za vinu. Nikdo z neokonzervativců nechtěl být za neokonzervativce považován. Toto dobře vysvětluje chování Richarda Perleho, který na konci Bushova prezidentství odmítl svou spjitost s neokonzervatismem a dokonce tvrdil, že neokonzervatismus nemá žádné zahraničně-politické vize, či koncepce. Tento jeho článek ovšem vyvrací sám zakladatel neokonzervatismu Irving Kristol, který hovoří o čtyřech základních zahraničně-politických tématech neokonzervativní agendy.

Jill Braun mi napsala, že nyní ve Spojených státech je slovo neokonzervatismus bráno jako hanlivé slovo. Podle Braun principy neokonzervatismu jsou však stále živé: „*Souhlasím se školou poznání, že neokonzervativní principy jsou opravdu pouze americké principy a jsou pragmatickým přístupem k usmiřování středo-pravicových*

²⁰⁰ „So what about the 1996 report he co-authored that is widely seen as the cornerstone of neoconservative foreign policy? "My name was on it because I signed up for the study group," Perle explained. "I didn't approve it. I didn't read it.", dostupné na [www:< http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2009/02/19/AR2009021903332_pf.html>](http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2009/02/19/AR2009021903332_pf.html)

²⁰¹ „And the two letters to the president, signed by Perle, giving a "moral" basis to Middle East policy and demanding military means to remove Saddam Hussein? "I don't have the letters in front of me," Perle replied.“, dostupné v: Ibid.

²⁰² Jill Braun, rozená Eisner měla na Ústavu politologie Filozofické fakulty UK v letním semestru 2006/2007 kurz, který se jmenoval American Neoconservatism.

myšlenek s realitou.²⁰³ To platí v americkém kontextu. Shrnuji tedy americké myšlení Jill Braun.

V oblasti zahraniční politiky nemají Spojené státy alternativu k neokonzervativnímu přístupu. Spojené státy se nezačnou stahovat z mezinárodní scény a naše zapojení bude pokračovat. Toto zapojení je ovlivněno ideologickými závazky, které jak věříme, jsou univerzální. Je to zejména víra v demokracii, jakožto jediné vhodné vlády. Tyto závazky jsou součástí amerického kréda a je prakticky nemožné, že by jich Spojené státy vzdaly. Obamova administrativa postupuje velmi jemně ve svých proslovech, ale politické změny jsou marginální a nejsou namířeny k ustanovení nového směru americké politiky.

Jsou zde ovšem změny v domácí politice, kde nyní převládá levicovější, tedy liberálnější politika. Podle Jill Braun je to reakce administrativy na ekonomickou krizi této doby. Vládní výdaje na krizi velmi vzrostly v době konce Bushova prezidentství, takže tento krok byl podniknut ještě před tím, než Barack Obama nastoupil do úřadu prezidenta. Dle Braun je to přirozená změna v čase ekonomické krize. Navíc neokonzervativci připouští koncepci welfare state, tak zvýšené výdaje nemusejí být úplně mimo rámec neokonzervativní agendy.²⁰⁴

²⁰³ „I agree with the school of thought that "neoconservative" principles are really just American principles, as they tend to be a pragmatic approach to reconciling center-right (in the American sense) ideas with reality.“, Dostupné in: emailová komunikace, odesílatel: Jill Braun, 16. června 2009.

²⁰⁴ „To answer your question, as you've probably noticed, the neoconservative label is very much out of fashion. At the end of the Bush presidency, neoconservatives were blamed for everything that was supposedly wrong with the country, and no one wanted to be called that. I think it's still a dirty word, so to speak, but one hears it less often now so it doesn't carry the same weight.

However, as far as the principles of neoconservatism that we discussed in class, those are very much alive and, in my view, will continue to be. I agree with the school of thought that "neoconservative" principles are really just American principles, as they tend to be a pragmatic approach to reconciling center-right (in the American sense) ideas with reality.

In the area of foreign policy, the US really has no alternatives to the "neoconservative" approach. The US is not going to withdraw from the world, and our involvement will continue to be influenced by ideological commitments that we believe to be universal -- e.g., a belief in democracy as the only proper means of governance. Such commitments are part of the American creed, and it is virtually unthinkable that we would abandon them. The Obama administration may try to be more delicate in its speech, but any policy changes are marginal and do not come near to constituting a change of direction.

There is more change in the area of domestic policy, where, as you may know, priorities have shifted left. However, in my opinion, this is more a reaction to the economic shock of recent years than the administration in power. After all, government spending grew enormously under Bush, so this shift was well underway before Obama came into office. It's a natural change during economic bad times.

Moreover, since neoconservatives are willing to accept the existence of a welfare state (as long as incentives point in the right direction), increased spending is not necessarily un-neoconservative.

So it's not a great time to be a self-identified neoconservative in America, but neoconservative ideas are doing just fine.“ Dostupné in: emailová komunikace, odesílatel : Jill Braun, 16. června 2009.

ZÁVĚR

Neokonzervatismus byl v posledních letech jednou z dominantních sil v americké politice. Obzvláště po zániku bipolárního rozdělení světa se v americké politice objevuje idea, která má za cíl udržet americkou hegemonii. Po útocích z 11. září 2001 dostal neokonzervatismus svou příležitost měnit politiku podle své doktríny.

Závěrem je možné říct, že neokonzervativci se snažili vyvinout tlak na změnu režimu Saddámu Hussajna v Iráku. Projekt pro nové americké století se na konci 90. let pokoušel přimět prezidenta Clintona k vojenské akci. Dopis PNAC pro vedoucího republikánské většiny v Senátu obsahoval teze, které byly později aplikovány v zákoně podepsaném prezidentem Clintonem Iraq Liberation Act . Výsledkem práce tedy je, že se neokonzervativci snažili ovlivnit pro silové řešení v Iráku už prezidenta Clintona.

Až nástup prezidenta George W. Bushe umožnil neokonzervativcům vstup do politiky a aplikaci neokonzervativních konceptů. Prezident Bush spoléhal na manažerské řízení prezidentského úřadu a nechal své podřízené zabývat se většinou detailů. Bush byl v zahraničně-politických otázkách dost nezkušený a spoléhal se na své poradce. Po 11. září 2001 měli neokonzervativci možnost měnit politiku podle své doktríny.

Vliv Leo Strausse na neokonzervatismus bych nepodceňoval, ale i nepřeceňoval. Leo Strauss ve svém díle nenabízí koherentní politickou doktrínu, podle níž by bylo možno dělat politiku. Jeho učení však inspiruje jeho žáky, kteří působili v politice. Je tak inspirátorem neokonzervatismu. V práci jsem popsal neokonzervativní témata, o kterých psal zakladatel neokonzervatismu Irving Kristol a na tomto základě jsem popsal, že Leo Strauss sdílí základní neokonzervativní myšlenková stanoviska. Osobu Leo Strausse tak s neokonzervatismem spojovat lze, ale pouze s přihlédnutím k faktu, že Leo Strauss byl inspirátorem neokonzervatismu. Straussovo učení bylo neokonzervativci pochopeno a rozvíjeno, jako jsem to uvedl na příkladu Irvinga Kristola, ale i nesprávně interpretováno, jako jsem to popsal na příkladu Abrama Shulskyho. Leo Strausse, který zemřel v roce 1973 tedy nelze vinit z praktické a do jisté míry kontroverzní neokonzervativní politiky.

Osoba politického filozofa Leo Strausse je v mém pojetí inspirací pro neokonzervativní hnutí, které bylo velmi politicky aktivní na začátku 21. století, kdy byl prezidentem George W. Bush.

Prameny a literatura

Barša, Pavel.: *Hodina Impéria*, Brno, 2003.

Blitz, Mark.: Leo Strauss, the Straussians and American foreign policy, 13. listopadu 2003, dostupné na [www:<www.opendemocracy.net/content/articles/PDF/1577.pdf>](http://www.opendemocracy.net/content/articles/PDF/1577.pdf)

Drury, S.: *Leo Strauss and the American Right*. New York: St. Martin's, 1997.

Drury, S.: *The Esoteric Philosophy of Leo Strauss*, Political Theory, Vol. 13, No. 3, srpen 1985, pp. 315-337, Dostupné na [www:<http://www.jstor.org/stable/191234>](http://www.jstor.org/stable/191234)

Dutton, Brett A.R.: *Leo Strauss's Recovery of the Political: The City and Man as a Reply to Carl Schmitt's The Concept of the Political*, School of Economics and Political Science, Faculty of Economics and Business, University of Sydney, 2002. Dostupné na [www < http://www.scribd.com/doc/7994210/Dutton-Brett-Leo-Strauss-Recovery-of-the-Political>](http://www.scribd.com/doc/7994210/Dutton-Brett-Leo-Strauss-Recovery-of-the-Political)

Fukuyama, Francis.: *America at the Crossroads, Democracy, Power and the Neoconservative Legacy*, Yale University Press, 2006.

Gilbert, G.: *Nuremberg Diary*, Da Capo Press, 1995. Citováno z < <http://answers.google.com/answers/threadview/id/235519.html>>

Gildin, H.: Leo Strauss on the Understanding of the Politically Better and Worse, 2006, příloha emailové korespondence, odesílatel Hilail Gildin, 30.7.2007.

Hoder, Lukáš.: *Architekti Bushovy doktríny, Vliv neokonzervativců na vytváření zahraničněpolitické strategie George W. Bushe*, Mezinárodní vztahy, 2/2009.

Hoder, Lukáš.: *První generace amerických neokonzervativců: mezi konzervativci a liberály*, Politologický časopis, 2/2006, p. 181 – 199.

Kagan, Robert.: *I Am Not a Straussian, At least, I don't think I am*, Volume 011, Issue 20, 02/06/2006, dostupné na [www<http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/006/656lwsoy.asp>](http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/006/656lwsoy.asp)

Kristol, Irving.: *The Neoconservative Persuasion*, Weekly Standard, 25. srpna 2003, dostupné na [www:<http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/003/000tzmlw.asp?pg=2>](http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/003/000tzmlw.asp?pg=2)

Kristol, William; Kagan, Robert: *Toward a Neo-Reaganite Foreign Policy*, Foreign Affairs 75(4), 1996, dostupné na [www:<http://www.foreignaffairs.com/articles/52239/william-kristol-and-robert-kagan/toward-a-neo-reaganite-foreign-policy>](http://www.foreignaffairs.com/articles/52239/william-kristol-and-robert-kagan/toward-a-neo-reaganite-foreign-policy)

Lazier, B: *Leo Strauss and the Theologico-Political Problem by Heinrich Meier*, Religious Studies Review, Volume 33, Number 4, October 2007.

Ledeem, M.: Contribution to American Power – For What?, Commentary, 2000, 19(1)

Lenzner, S.J.: *Becoming Leo Strauss: The philosopher teaches how to think*, The Weekly Standart, Volume 011, Issue 29, 17. dubna 2006, dostupné na [www: <http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/012/077wvoxa.asp?pg=2>](http://www.weeklystandard.com/Content/Public/Articles/000/000/012/077wvoxa.asp?pg=2)

Lobe, J.: Veteran neo-con advisor moves on Iran, 26. června 2003, dostupné na [www:<http://www.atimes.com/atimes/Middle_East/EF26Ak03.html>](http://www.atimes.com/atimes/Middle_East/EF26Ak03.html),

McCormick, J. P.: *Political Theory and Political Theology: The Second Wave of Carl Schmitt in English*, Political Theory, Vol. 26, No. 6 (Dec., 1998), Sage Publications, p. 830-854. dostupné na [www:<http://www.jstor.org/stable/191997>](http://www.jstor.org/stable/191997)

Meier, H.: *Leo Strauss and the theologico-political problem*, Cambridge University Press 2007.

Meier, H.: *Carl Schmitt and Leo Strauss: The Hidden Dialogue*. Translated by J. Harvey Lomax. Chicago: University of Chicago Press, 1996.

Norton Anne.: *Leo Strauss and the Politics of the American Empire*, Yale University Press, 2004.

Ricks, Thomas.: *Fiasco*, Penguin Press, 2006.

Scully, Matthew.: *Present at the Creation*, Atlantic Monthly, září 2007, dostupné na [www:< http://www.theatlantic.com/doc/200709/michael-gerson>](http://www.theatlantic.com/doc/200709/michael-gerson)

Schmitt Garry, Shulsky Abram.: *Leo Strauss and the World of Inteligence (By Which We Do Not Mean Nous)*, dostupné na [www:<http://www.hongpong.com/leo_strauss_and_world_intelligence_which_we_do_not_mean_nous_gary_j_schmitt_and_abram_n_shulsky>](http://www.hongpong.com/leo_strauss_and_world_intelligence_which_we_do_not_mean_nous_gary_j_schmitt_and_abram_n_shulsky)

Strauss, Leo.: *Persecution and the Art of Writing*, Westport, CT: Greenwood Press, 1973.

Strauss, Leo.: *German Nihilism*, přednáška 26.2. 1941, New School for Social Research. Dostupné v: Interpretation, Spring 1999.

Strauss, Leo.: *Gesammelte Schriften, Bd. 3: Hobbes' politische Wissenschaft und zugehörige Schriften, Briefe* (Heinrich Meier, ed.), Metzler Verlag 2001, pp. 624-25.

Strauss, Leo.: *Studies In Platonic Political Philosophy*, The University of Chicago Press, 1983.

Strauss, Leo.: *How To Study Medieval Philosophy*, Biblical and Post-Biblical studies, 16. května 1944, p. 336. Dostupné na [www:<http://www.scribd.com/doc/524144/How-to-Study-Medieval-Philosophy>](http://www.scribd.com/doc/524144/How-to-Study-Medieval-Philosophy)

Williams, Michael C.: *What is the National Interest? The Neoconservative Challenge in IR Theory*, *European Journal of International Relations* 2005; 11.

Dokumenty

Project for the New American Century: Rebuilding America's Defenses: Strategy, Forces and

Resources For a New Century, p. 51, dostupné na
www:<<http://www.newamericancentury.org/RebuildingAmericasDefenses.pdf>>

PNAC (Letter to Gingrich and Lott on Iraq, May 29, 1998), dostupné na

www:<<http://www.newamericancentury.org/iraqletter1998.htm>>

PNAC (Letter to President Bush on the War on Terrorism, September 20, 2001),

dostupné na www:<<http://www.newamericancentury.org/Bushletter.htm>>

PNAC (Letter to President Clinton on Iraq, January 26, 1998), dostupné na

www:<<http://www.newamericancentury.org/iraqclintonletter.htm>>

Emailová komunikace

Leslie Goldstein

Hilail Gildin

Catherine Zuckert

Thomas Pangle

Timothy Fuller

Nathan Tarcov

Jason Costopoulos

Jill Braun

Doporučená literatura

Xenos, N.: *Cloaked in Virtue: Unveiling Leo Strauss and the Rhetoric of American Foreign Policy*, Routledge 2007.

Internetové odkazy

<http://www.apsanet.org/index.cfm>

<http://www.campusprogress.org/rws/3601/irving-kristol-a-neo-something>

<http://www.nationalinterest.org/Article.aspx?id=20486>

<http://www.scribd.com/doc/524144/How-to-Study-Medieval-Philosophy>

http://www.unc.edu/depts/diplomat/item/2009/0103/iar/iar_ambushed.html

<http://neveryetmelted.com/2009/02/26/ambushed-on-the-potomac/>

<http://www.antiwar.com/justin/?articleid=14060>

<http://online.wsj.com/article/SB123552536194065581.html>

<http://www.newsweek.com/id/189240>

<http://www.washingtonpost.com/wp->

[dyn/content/article/2009/02/19/AR2009021903332.html?nav=emailpage](http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2009/02/19/AR2009021903332.html?nav=emailpage)

<http://www.washingtonpost.com/wp->

[dyn/content/article/2009/02/19/AR2009021903332_pf.html](http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2009/02/19/AR2009021903332_pf.html)>

<http://www.defenselink.mil/transcripts/transcript.aspx?transcriptid=2594>>

<http://www.iasps.org/strat1.htm>

<http://www.dailykos.com/story/2008/1/27/205559/973/1018/444438>

<http://www.onpointradio.org/2003/05/leo-strauss-and-the-american-right>

<http://groups.yahoo.com/group/leo-strauss/>

<http://teachingamericanhistory.org/library/index.asp?document=663>

<http://www.amnation.com/vfr/archives/005967.html>

Všechny internetové odkazy funkční k datu 29.7.2009

Přílohy

Příloha I

Dopis Leo Strausse adresovaný Karlu Löwithovi (19. května 1933)²⁰⁵

Paris, May 19, 1933

Dear Mr. Löwith,

On your behalf I have in the meantime made the necessary overture to Groethuysen, who is in London. Besides this I had occasion to speak with Van Sickle, the head of the Rockefeller Foundation, and informed him about you, your situation, your work and your interests. He made a note of your name, so I am sure he will remember it when he comes across it in Fehling's letter.

As concerns me, I will receive the second year. Berlin recommended me, and that was decisive. I will also spend my second year in Paris, and I will attempt in this time to undertake something that will make my further work possible. Clearly I have major "competition": the entire German-Jewish intellectual proletariat is assembled here. It's terrible - I'd rather just run back to Germany.

But here's the catch. Of course I can't opt for just any other country - one doesn't choose a homeland and, above all, a mother tongue, and in any event I will never be able to write other than in German, even if I must write in another language. On the other hand, I see no acceptable possibility of living under the swastika, i.e., under a symbol that says nothing more to me than: you and your ilk, you are physei subhumans and therefore justly pariahs. There is in this case just one solution. We must repeat: we, "men of science," - as our predecessors in the Arab Middle Ages called themselves - non habemus locum manentem, sed quaerimus... And, what concerns this matter: the fact that the new right-wing Germany does not tolerate us says nothing against the principles of the right. To the contrary: only from the principles of the right, that is from fascist, authoritarian and imperial principles, is it possible with seemliness, that is,

²⁰⁵ Anglický překlad z němčiny je dostupný z [www < http://balkin.blogspot.com/2006/07/letter_16.html >](http://balkin.blogspot.com/2006/07/letter_16.html), který je zde přeložený z německého originálu, který je obsažen v: Meier, Heinrich, (ed.): Leo Strauss, *Gesammelte Schriften, Bd. 3: Hobbes' politische Wissenschaft und zugehörige Schriften, Briefe*, Metzler Verlag 2001, p. 624-25.

without resort to the ludicrous and despicable appeal to the droits imprescriptibles de l'homme to protest against the shabby abomination. I am reading Caesar's Commentaries with deep understanding, and I think of Virgil's Tu regere imperio... parcere subjectis et debellare superbos. here is no reason to crawl to the cross, neither to the cross of liberalism, as long as somewhere in the world there is a glimmer of the spark of the Roman thought. And even then: rather than any cross, I'll take the ghetto. I do not therefore fear the fate of the émigré - at most secundum carnem: the hunger or similar deprivations. - In a sense our sort are always "emigrants"; and what concerns the rest, the fear of bitterness, which is certainly very great, and in this sense I think of Klein, who in every sense has always been an emigrant, living proof for the fact that it is not unconquerable.

Dixi, et animam meam salvavi.

Live well! My heartiest greetings to you and your wife

Leo Strauss

My wife sends her thanks for your greetings, and reciprocates heartily.

Příloha II

Dopis Karla Löwitha adresovaný Leo Straussovi (28.května 1933)²⁰⁶

28.V [1933]

Dear Mr. Strauss,

Cordial thanks for your letter and the effort with Koyré and Groethuysen. I have also already written to Groethuysen's Paris address and got an answer yesterday which I enclose to you. Whether the suggestion of G. is *feasible*, I do not know. I may, I suppose, leave to you the matter of discussion with Koyré. Recommend me for this please and excuse me to him due to these circumstances. But it would really do a lot for me that the Paris committee decides for me and the sort as Berlin withdrew itself from the affair and/or made from it [something] quite fatal. I *believe* that Fehling managed this, because he was of the opinion my previous work was not sociological enough for Americans and actually [directed] to humanity (where there are, however, no stipends) proper, so that he already put it to me as a special favor that he accepted my application for it *at all*. It is also possible, however, that Schumacher had one of his own competitive candidates. But fortunately I have now received in the last few days a very flattering review of *Weber and Marx* in an *American* journal, a copy of which I attach for you. Perhaps you can make some use out of it. In addition, I have, through the local reader (Schmidt-Paris) written to *Baruzi*, whether *he* could exert some influence on the decision and/or the concerned director of the Paris Foundation. I thank you very much for your recommendation with Mr. Van Sickle! – Your message makes me very happy that you will receive the second year after all! In the course of this time, you will then hopefully find a professional opportunity which will repair for you the next economic wrong. But then this is today very very difficult in *all* countries. I myself have so far only inquired privately with some German professors at *Swiss* universities and everywhere received an identical completely *negative* answer. Switzerland already now opposes an around – and new habilitation, for professorships, there is no talk and the anti-Semitism is also already on the rise there. I thought of Switzerland, therefore, first

²⁰⁶ Překlad dopisu z němčiny provedl James Costopoulos, originální německá verze je obsažena v: Meier, Heinrich, (ed.): Leo Strauss, *Gesammelte Schriften, Bd. 3: Hobbes' politische Wissenschaft und zugehörige Schriften, Briefe*, Metzler Verlag 2001, p. 626-628. Anglický překlad mi James Costopoulos zaslal v příloze emailu 21.srpna 2007.

of all because for me also it is crucial to be able to speak and write *German*. Especially in philosophy it is impossible to use a foreign language.

What you say about our *eternal* emigration is clear to me only in part. Klein is within an example, but through origin and life-style an *exception*. *He* is surely wise to live *everywhere* and nowhere, but for me, it is already otherwise and even though I also am not a “native” in an ethnic sense, so I know myself, yet [I] so much belong to Germany, that I would feel it as an uprooting to be an emigrant.* This does not exclude [us], that “we men of science” transcend the “present-at-hand” and have no *locum manentum* [permanent place], but to question. – as for your right-left distinction, however, this surprises me how you could take up the same dogmatic view of politics. It speaks *very much* against the “principles” of the right if they *factically* do not tolerate the spirit of science and the German Jews – whereby you do not know that I, in no way, represent the “liberal” and human rights “free-thinker.” In addition, fascism is absolutely a *democratic* growth. Why be so “educated” and always immediately convert the next things into a world-historical perspective, and be edified by Caesar and Rome, even though Christianity has thoroughly corrupted this Roman spirit and also George 3. Empire is not the same [thing] as that of Moeller van den Bruck nor [is there] a difference wide-as-the-sky from that of the “bourgeois-gone-wild,” as Goebbels calls them! What has happened so far is not a “Revolution” but a radical reorganization and the so-called idea of this petty bourgeois radical change is exclusively ethnic-nationalistic, with the new race, an idea which we owe to a Frenchman and an Englishman – Gobineau and Chamberlain! But the Germans were always unable to consider “real” world-history = to view [things] realistically. They constantly go in for the history of *metaphysics* and this is why so much confusion is present: what Hegel did in a big way, the professor and the lecturer now always do in a small way, and therefore wonderfully interrelate the world-historical perspective itself with the closest of personal interests. As far as this cross-crawling is concerned, indeed, I too think not to do it in any form, but the world of the present is not the other way around so that it can produce a martyr – but only participants and those standing apart.

What do you think about all this?

Dixi et animam *meam* salvavi! [I spoke and I saved *my* soul!]

A cordial greeting

Yours K. Löwith

*bluntly, one now sits then between two chairs. One of us is abroad in case of emergency but still German and here a Jew. Even Switzerland does not want to be the traditional asylum country anymore!

Příloha III

Dopis Leo Strausse adresovaný Carlu Schmittovi (4. září 1932)²⁰⁷

Hohenzollernkorso 11
Berlin-Neutempelhof
September 4, 1932

Dear Professor Schmitt:

I have reflected once again in the past few days on the ideas you have expressed in your *Concept of the Political* and also on my objections, which have in the meantime been published in the *Archiv für Sozialwissenschaft*. In the course of those reflections, two points have occurred to me that I would like to report to you by letter because I can no longer present them in my review.

As far as I have seen from various conversations about your book, your thesis is particularly subject to misunderstandings because you occasionally express yourself more or less as follows: political opposition is the highest degree of intensity of all possible group oppositions. These formulations invite the misunderstanding that the political always presupposes the prior existence of human oppositions that in themselves have an unpolitical character, in other words that the political is something *subsequent or supplementary*. But if I have correctly understood your opinion – admittedly taken more from an oral exchange than from your text – it leads precisely to the conclusion that there is a *primary* tendency in human nature to form *exclusive groups*.

²⁰⁷ Meier, H.: Carl Schmitt and Leo Strauss: The Hidden Dialogue. Translated by J.

Harvey Lomax. Chicago: University of Chicago Press, 1996, p. 124.

In attempting to analyze your text more thoroughly, one gets the impression that the polemic against the Left, a polemic that at first glance appears completely unified, collapses into two incompatible or at least heterogeneous lines of thought. The opposition between Left [→p.125] and Right is presented (1) as the opposition between internationalist pacifism and bellicose nationalism and (2) as the opposition between anarchistic and authoritarian society. No proof is needed to show that *in themselves* these two oppositions do not coincide. In my review I have explained why the second opposition (anarchy versus authority) appears to me to be the more radical and, in the final judgment, the only opposition that comes into consideration. But it goes without saying that one cannot rest easy with the foregoing observation. After all, the coincidence, at first merely empirical, of bellicose nationalism and sympathy for authoritarian order can hardly be wholly accidental. Does it accord with your understanding to explain the connection between “authoritarianism” and “nationalism” – allow me for now these abbreviations – as follows: The ultimate foundation of the Right is the principle of the natural evil of man; because man is by nature evil, he therefore needs *dominion*. But dominion can be established, that is, men can be unified, only in a unity *against* – against other men. Every association of men is *necessarily* a separation from other men. The *tendency* to separate (and therewith the grouping of humanity into friends and enemies) is given with human nature; it is in this sense destiny, period [*sic*]. But the political thus understood is not the constitutive principle of the state, of “order,” but only the condition of the state. Now this does not emerge sufficiently, I believe, in your text. Your statement “The concept of the state presupposes the concept of the political” is ambiguous: “presupposition” can mean constitutive principle *or* condition. In the first sense the statement can hardly be maintained, as the etymology (political-*polis*) already proves. The reviewer of your text probably meant to make this objection in the [→p.126] Rhein-Mainische Volkszeitung (July 5), when he charged you with “sociologism.”

I close with the request that you take note of this supplement to my review with the same forbearance you show with respect to the review itself.

Respectfully yours,

Leo Strauss

Příloha IV

Dopis Leo Strausse adresovaný editorům National Review (1956)²⁰⁸

For some time I have been receiving NATIONAL REVIEW, and I agree with many articles appearing in the journal. There is, however, one feature of the journal which I completely fail to comprehend. It is incomprehensible to me that the authors who touch on that subject are so unqualifiedly opposed to the State of Israel.

No reasons why that stand is taken are given; mere antipathies are voiced. For I cannot call reasons such arguments as are based on gross factual error, or on complete non-comprehension of the things which matter. I am, therefore, tempted to believe that the authors in question are driven by an anti-Jewish animus; but I have learned to resist temptations. I taught at the Hebrew University in Jerusalem for the whole academic year of 1954-1955, and what I am going to say is based exclusively on what I have seen with my own eyes.

The first thing which strikes one in Israel is that the country is a Western country, which educates its many immigrants from the East in the ways of the West: Israel is the only country which as a country is an outpost of the West in the East.

Furthermore, Israel is a country which is surrounded by mortal enemies of overwhelming numerical superiority, and in which a single book absolutely predominates in the instruction given in elementary schools and in high schools: the Hebrew Bible. Whatever the failings of individuals may be, the spirit of the country as a whole can justly be described in these terms: heroic austerity supported by the nearness of biblical antiquity. A conservative, I take it, is a man who believes that "everything good is heritage." I know of no country today in which this belief is stronger and less lethargic than in Israel.

But the country is poor, lacks oil and many other things which fetch much money; the venture on which the country rests may well appear to be quixotic; the university and the government buildings are within easy reach of Jordanian guns; the possibility of disastrous defeat or failure is obvious and always close. A conservative, I take it, is a

²⁰⁸ Dostupné na [www < http://www.amnation.com/vfr/archives/005967.html >](http://www.amnation.com/vfr/archives/005967.html)

man who despises vulgarity; but the argument which is concerned exclusively with calculations of success, and is based on blindness to the nobility of the effort is vulgar.

I hear the argument that the country is run by labor unions. I believe that it is a gross exaggeration to say that the country is run by labor unions. But even if it were true, a conservative, I take it, is a man who knows that the same arrangement may have very different meanings in different circumstances.

The men who are governing Israel at present came from Russia at the beginning of the century.

They are much more properly described as pioneers than as labor unionists. They were the 45 men who laid the foundations under hopelessly difficult conditions. They are justly looked up to by all non-doctrinaires as the natural aristocracy of the country, for the same reasons for which Americans look up to the Pilgrim fathers. They came from Russia, the country of Nicolai the Second and Rasputin; hence they could not have had any experience of constitutional life and of the true liberalism which is only the reverse side of constitutional democracy adorned by an exemplary judiciary.

On Page 16 of the November 17 issue of the REVIEW, Israel is called a racist state. The author does not say what he understands by a "racist state," nor does he offer any proof for the assertion that Israel is a racist state. Would he by any chance have in mind the fact that in the state of Israel there is no civil marriage, but only Jewish, Christian and Moslem marriages, and therefore that mixed marriages in the non-racist sense of the term are impossible in Israel? I am not so certain that civil marriage is under all circumstances an unmitigated blessing, as to disapprove of this particular feature of the State of Israel.

Finally, I wish to say that the founder of Zionism, Herzl, was fundamentally a conservative man, guided in his Zionism by conservative considerations. The moral spine of the Jews was in danger of being broken by the so-called emancipation which in many cases had alienated them from their heritage, and yet not given them anything more than merely formal equality; it had brought about a condition which has been called "external freedom and inner servitude"; political Zionism was the attempt to

restore that inner freedom, that simple dignity, of which only people who remember their heritage and are loyal to their fate, are capable.

Political Zionism is problematic for obvious reasons. But I can never forget what it achieved as a moral force in an era of complete dissolution. It helped to stem the tide of “progressive” leveling of venerable, ancestral differences; it fulfilled a conservative function.

LEO STRAUSS Chicago, Ill.